...مت ته د زړه له تله مبارکي وایي!

په افغانستان کې باید پتروشیمایي صنعتونه په پېنو ودرېږي او په خانګړې توګه د کیمیاوي سرې او پلاستیکي پایپونو تولید ته خانګړې توجه وشي. په نږدې راتلونکې کې د سکوکو د مطبعې د احیا د پلان د تیارولو او د سیلوګانو په فعالولو پانګونې وشي، په هېواد کې به له ۵۰۰ زره څخه تر یو میلیون ټنه پورې غنمو د زېرمه کولو ظرفیت رامنځته کړي. هر ځای چې تعرفه د داخلي تولید په زیان تمامېږي، نو بدله به شي. د فارمسي د صنعت او د نفتو ګازو د تولید اهمیت ډېر لوړ دی. په راتلونکو میاشتو کې به د بازار مونډنې، د خدماتو د کیفیت او مدیریت له اړخه [illegible] وشي. د ډبرو سکرو او د کانونو د استخراج قراردادونه به بېرته مرکزي شي او د کارکوونکو مصونیت ته به جدي پاملرنه وشي.

ولسمشر محمد اشرف غني

...اداري فساد پر ضد د حکومت د مبارزې ملاتړ وکړ

...ه موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي

...ړنو الو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه برنامې، تګلارې پلي کړي، چې په نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه

افغان ولس یو ځل بیا په داسې حال کې د مبارکې روژې لپاره تیاري نیسي، چې تاریخي او قسم خوړلي دښمن لا د تپل شوې جګړې اور ته تېل ورشیندي او د دغه دښمن په لمسون د هېواد پر بېلابېلو سیمو د وسله والو ترهګرو، مخالفینو او داعشیانو ټوله پېژ بریدونه روان دي. افغان مسلمه امت په داسې حال کې روژې ته تیاري نیسي، چې د ګڼو کورنیو غړي د همدغو بریدونو له امله پر شهادت رسېدلي او ان د خوښیو او وصلونو د وراو پر موټرو یې هم بریدونه کېږي او په کې ګڼو بې ګناه او بې دفاع وګړو ته مرګ ژوبله اوړي. د ملګرو ملتونو د رپوټ له مخې سږکال د تېر کلونو پرتله په دغو بریدونو کې د بې ګناه وګړو د مرګ ژوبلې کچه لوړه شوې ده. بل لوري سږ کال افغان ولس په داسې حال کې مبارکې روژې ته تیاري نیسي، چې پېرې د جګړې او ښتو له امله ټولې اکمالاتي لارې تړل شوې او په ګڼو ولسوالیو کې د اوړو او خوراکي موادو بیې تر اسمانه لوړې شوې دي. په همداسې حال کې مو واورېدل، چې وسله والو طالبانو د مبارکې روژې په میاشت کې د اوربند وړاندیز رد کړی او له بده مرغه ویلي یې، چې هغوی به په دې سپېڅلې او د ګناهونو د پاکولو په میاشت کې هم دغې غیر اسلامي، غیر انساني، غیر اخلاقي او غیر افغاني جګړې او وژنو ته دوام ورکوي. په اصل کې روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه د اسلام سپېڅلي ارزښتونه دي، چې خدای جل جلاله او رسول الله صلی علیه و سلم پرې ټینګار کړی دی. روژه یوازې او یوازې له سپېده داغه تر ماښامه پورې د نه خوړلو او نه څښلو په مانا نه ده، بلکې له ټولو غیر اسلامي او غیر انساني کړنو څخه د هر مؤمن مسلمان ځان ساتلو ته روژه وايي او د ورځې په اوږدو کې خوراک، د مېړه او ښځې یو ځای کېدل هم منع دي. دغه راز اوربند هم اسلامي ارزښت دی، نو تر ټولو غوره دا ده، چې د جګړې د ښکیلو غاړو ترمنځ اوربند وشي او په سپېڅلې روژه کې د بې ګناه وګړو وژنه توبې نه شي او د ستر جنایت مخنیوی هم وشي، ځکه څوک چې په مبارکه روژه کې هم د بې ګناه وګړو وژلو ته دوام ورکړي، نو دا له ستر او ستر جنایته هم لوړ جنایت دی، چې په هیڅ توګه د بښنې وړ نه دی. دغه راز سوله او ملي پخلاینې هم اسلامي او افغاني غوښتنه ده، چې په کې خیر دی او الله جل جلاله وايي «په سوله کې خیر دی» په او غوره دا ده، چې پر افغان مسلمه امت د تاریخي او قسم خوړلي دښمن له خوا د دې تپل شوې جګړې لمن ورټوله شي. وسله وال مخالفین باید پوه شي، دغه دښمن، چې دوی یې د ناروا وژنو او بریدونو لپاره هڅوي او روزلي، ان یې د هغوی پر ضد هم ډله، داعش، روزلې او هڅولې ده، همدا اوس د هېواد په ګڼو سیمو کې د وسله والو مخالفینو او داعشیانو ترمنځ اخ و ډب روان دی او په کې ګڼو وسله والو مخالفینو ته مرګ ژوبله اوښتې ده، بل دا چې له افغان ځواکونو سره د اسلام د دیني عالمانو او مسلمه امت پوخ او نه ماتېدونکی ملاتړ دی، د

افغانستان د عالمانو سراسري شورا او څه باندې دریو زرو دیني عالمانو د کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلام کړی او پر ټول ولس یې غږ کړی، چې دغه ملاتړ لا نور هم پیاوړی کړي او اوږه په اوږه د دښمن په وړاندې له کورنیو ځواکونو سره د هېواد او ملي ارزښتونو دفاع او ساتنه وکړي. دلته بل هیڅ داسې دلیل نه شي، چې دا جګړه او وژنې دې اوږدې شي، نو غوره دا ده، چې د ټل پاتې سولې لپاره ملي ځلې وشي او راتلونکی اختر د خوښیو، ملي پخلاینې، سولې او سراسري امنیت او ثبات د نمونوي اختر په توګه ونمانځل شي. دغه راز ملي سوداګر هم باید د مبارکې روژې ارزښتونو ته پام وکړي او د الله جل جلاله د رضا او د دې مبارکې روژې په خاطر دې په بیو کې تخفیف راولي، چې په دې کې هم د دنیا او هم د اخرت خیر او برکت دی

د کورني او بهرني سیاست شنني

له اداري فساد سره د افغان حکومت د مبارزې د بهیر څارنه دې وشي

تمیم

افغان ولسمشر د اداري فساد پر ضد مبارزه نه یوازې، چې خپل ستر لومړیتوب بللی، بلکې دا مبارزه یې ډېره ګړندۍ کړې هم ده. ولسمشر د کابل بانک د قضیې د څېړنې تر څنګ د دولتي ادارو او په تېره بیا د وزارتونو ټول قراردادونه تر خپلې ژورې څېړنې لاندې نیولي او یوازې یې د ملي دفاع د وزارت د څو قراردادونو په ارزونه کې نهه میلیونه ډالره سپما کړي او ملي بودیجې ته یې اچولي دي. دا د ولسمشر تر ټولو مهم او ستر ګامونه بلل کېږي. ولسمشر د ټولو تړونونو د ارزونې چارې په خپل لاس کې اخیستي، او هره اوونۍ د تدارکاتو په ملي کمیسیون کې د ده په مشرۍ غونډه جوړېږي او د ګڼو وزارتونو او ادارو د تړونونو څرنګوالی تر ارزونې لاندې نیول کېږي، که هر تړون د ملي ګټو پر خلاف وي او یا په کې فساد وي، نو فوراً یې مخنیوی کوي. څه موده وړاندې د کلي او ښار جوړولو وزارت ګڼ رئیسان د اداري فساد له امله ممنوع الخروج اعلام شول او د تېښتې مخنیوی یې هم وشو. ډېر داسې استدلال کوي، چې ګټې دا کسان دې په ډاګه شي، خو په ډاګه شوي هم دي او د ګټو په فساد کې ورښکېلو کسانو نومونه د رسنیو له لارې خپاره شوي دي. دغه راز د قراردادونو د څېړنې او کنټرول له امله تر لاسه شوې ګټه هم مالومه ده او که هر څوک په دې اړه د روڼوالي او یا حساب ورکولو غوښتنه کوي، نو ولسمشر او د تدارکاتو د ملي

کمیسیون اداره او غړي تیار دي. په هر حال د دې مبارزې نه یوازې باید، چې ستاینه وشي، بلکې د اداري فساد پر ضد د دې پراخه مبارزې څارنه هم باید وشي. له نېکه مرغه د ولسمشر له خوا د اداري فساد د مبارزې ستاینه په نړیواله کچه شوې او ګڼو نړیوالو ادارو د دغه ګام ملاتړ او هرکلی کړی. خو اړینه دا ده، چې د دې مبارزې څارنه هم وشي او کله چې په یوه ارګان کې د اداري فساد مخنیوی کېږي، نو اړینه ده، چې مدني ټولنه او نړیوال بنسټونه یې څارنه وکړي، چې په بشپړه توګه تر سره شي. پرون هم ولسمشر د نړیوالو ادارو له ګڼو استازو سره په ارګ کې وکتل او د دغه ناستې ټینګار دا و، چې د اداري فساد پر ضد مبارزه کې د څارونکو بنسټونو رول ارزښتمن دی. جمهور رئیس محمد اشرف غني د دغو نړیوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هڅه بریالۍ تګلارې پلې کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې بې ساري پایلې لرلې وي. ولسمشر غني پرون له غرمې مخکې د اداري فساد پر ضد مبارزې د بنسټونو له یو شمېر مسوولینو سره یې کتنه کې د دغو بېلابېلو بنسټونو د نړیوالو کتونکو لکه Global Integrity، witness، د شفافیت څارونکي watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رئیس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي. د اداري فساد پر ضد د مبارزې بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رئیس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او مسوولیت ترمنځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ او د دغو بنسټونو له مسوولینو او استازو یې وغوښتل چې د فساد د څارنې هڅه بریالۍ تګلارې پلې کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې بې ساري پایلې لرلې وي. جمهور رئیس همدارنګه له یادو بنسټونو وغوښتل چې د افغان حکومت ټولې برخې تر پوښتنې لاندې ونیسي او تمرکز یې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رئیس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې ځای پر ځای کړي. جمهور رئیس غني د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامین لپاره د مؤثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ. موږ د ولسمشر دا غوښتنې پر ځای بولو. هره نړیواله او کورنۍ اداره، چې د اداري فساد پر ضد مبارزه غواړي او یا یې پر افغان حکومت دا د فشار راوړلو لپاره پلمه ګرځولې، ترې هیله کېږي، چې په لومړي سر کې د اداري فساد پر ضد د ولسمشر رغنده او بنسټیزو کړنو ستاینه او بیا په دې برخه کې ورسره رغنده همکاري وکړي، که یې دا هم په وس نه وي پوره، نو اړینه ده، چې د دې مبارزې څارنه وکړي، چې څرنګه تر سره کېږي. که دا هم نه شي کولی، نو بیا دې له بې ځایه نیوکو لاس په سر شي. باید مدني ټولنې، رسنۍ، کورنۍ او نړیوالې ادارې په دې برخه کې د څارنې بهیر پر مخ یوسي او د روڼوالي او شفافیت میکانیزم پیاوړی کړي

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو ښکار نه شي

شاولي قرار

دافغانستان دولت او په سر کې یې ولسمشر غني دافغانانو د کلونو کلونو دیوې سترې غوښتنې په توګه په هېواد کې دسولې لوړ هدف ته د رسېدلو له پاره له خپل ټول ځواک څخه کار اخیستی دی او په پایله کې یې ګاونډی هېواد پاکستان دې ته هڅولی او اړ کړی دی چې په دغه ګاونډي هېواد کې ټول مېشت افغان طالبان او دافغان دولت نورې ټولې مخالفې ډلې دافغانانو په مشرتابه له افغان دولت سره دسولې دخبرو پر مېز کېنوي او له دې پرته دې دافغان دولت هغه ټولې مخالفې ډلې چې دسولې له خبرو سره مخالفت کوي له خپلې خاورې وشړي، [illegible] کې ور ښکېل کړي او مالي سرچینې دې پرې بندې وچې کړي او ترڅنګ یې افغان حکومت هم باید هیڅ کوم بل هېواد، کومې بهرنۍ کړۍ او یا کوم بل بهرني او یا کورني ښکېل لوري ته دا اجازه ورنه کړي چې دسولې خبرې ددوی د شومو موخو او دروغجنو پالیسیو ښکار شي او ژبانونه یې دسولې په او ارزښت تر اغېزې لاندې راولي او په هېواد کې دښځو دحقوقو، ولسواکۍ او دیارغونې دچارو په برخه کې تېرې دیارلس کلنې لاس ته راوړنې پر اوبو لاهو کړي. دافغانستان دمشرانو جرګې درئیس فضل الهادي مسلم یار دڅرګندونو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو ستر مهم او کلیدي هېواد په توګه ګاونډی هېواد پاکستان باید په تېرو دیارلسو کلونو کې دسولې دخبرو له پاره په تېرو پنځه ویشتو ستر او مهمو غونډو کې د ترلاسه شویو پرېکړو دپلي کولو په اړه خپلې ناغېړۍ او سرغړونې بیا تکراري او تجربه نه کړي او دسولې دداخل خبرو په نږدې

دافغانستان دمشرانو جرګې درئیس فضل الهادي مسلم یار دڅرګندونو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو ستر مهم او کلیدي هېواد په توګه ګاونډی هېواد پاکستان باید په تېرو دیارلسو کلونو کې دسولې دخبرو له پاره په تېرو پنځه ویشتو ستر او مهمو غونډو کې دترلاسه شویو پرېکړو دپلي کولو په اړه خپلې ناغېړۍ او سرغړونې بیا تکراري او تجربه نه کړي او دسولې دداخل خبرو په نږدې راتلونکو غونډو کې دي چې سرله پرونه په ناروې کې پیلېږي دصادرو شویو پرېکړو دپلي کولو له پاره باید ټړی تضمین واخیستل شي

راتلونکو غونډو کې دي چې سرله پرونه په ناروې کې پیل شوې دصادرو شویو پرېکړو دپلي کولو له پاره باید ټړی تضمین واخیستل شي له دې پرته به دسولې په ارمانجنو افغانانو او نورو سوله غوښتونکو ټولنو او غورځنګونو هیلې پر اوبو لاهو او له خاورو سره به خاورې شي. دولسمشر محمد اشرف غني په مشرتابه دافغان دولت له لورې په دې وروستیو کې دټل پاتې افغان سولې لپاره هلې ځلې پیل شوې او پاکستاني چارواکو ژمنې کړې دي، چې وسله وال افغان طالبان به له حکومت سره دسولې په اړه مخامخ خبرو ته کېنوي، بل لوري دافغانستان د حکومت هم ترټولو ستر لومړیتوب په هېواد کې تل پاتې سوله ده، ددې لپاره افغان ولسمشر محمد اشرف غني پیاوړی پلان جوړ کړی، چې له مخې یې کورنۍ، ګاونډي، سیمه ییز او نړیوال بعدونه په کې رانغښتل شوي دي، دا چې پر افغانستان جګړه له بهره تپل شوې او دا جګړه کورنۍ رېښې نه لري، نو اړینه ده، چې دافغاني او اسلامي ارزښتونو له مخې ددې جګړې دپای له پاره او دغه راز په هېواد کې دټل پاتې سولې لپاره بهرني ټول لاملونه وڅېړل شي او بیا کار وشي، پاکستان څنګه په دې برخه کې مهم دی، چې تر اغېزې لاندې یې وسله وال طالبان په جګړه کې ښکېل دي او په تېرو څو کلونو کې یې دپاکستان په لمسون هرډول سوله ییز وړاندیزونه رد کړي دي. دا سوله ییزې هلې ځلې که په هره به وي او له پاکستان او ایران پرته په هرځای کې دهر چا له خوا ترسره کېږي، افغان حکومت یې هرکلی کوي او په ځانګړې توګه افغان ولسمشر به دسولې په اړه له طالبانو سره هر راز خبرې په روښانه توګه ترسره کړي، یعنې دسولې په اړه به هیڅ داسې معامله نه کېږي، چې په کې ملي خیانت وشي او یا دهېواد دملي ګټو پرخلاف وي. طالبان هم باید دافغانستان د خلکو دملي ګټو په پام کې نیولو سره دسولې له پاره خبرې وکړي، چې په افغان حکومت کې باید هغوی ته ونډه ورکړل شي،

۷ مخ

د تروریزم او افراطیت پر ضد د ګډې سیمه ییزې مبارزې اړتیا

ش. شاهین

په هېواد کې دجګړې پېر بهیر د دوام او دشتو ستونزو او کړکېچونو ترشا یې له شکه چې دبهرنیو استخباراتي سازمانونو او سیمه ییزو مغرضو کړیو مستقیم لاس دی او تل په دې هڅه او هاند کې دي چې جګړه ځپلی افغانستان او مظلوم افغانان دیو قوي نظام او مقتدر حکومت درلودونکي نه شي، نو په دې توګه تروریزم او په مختلفو بڼو تخریبکارو مغرضانه تروریستي کړیو ته روزنه ورکوي، تجهیز، تمویل او سمبالوي یې او ترڅنګ یې خپلې ناوړه موخې او شوم اغراض تعقیبوي چې له امله یې دملګړي ګران هېواد له ګڼ شمېر ستونزو سره مخامخ دی، نو له پورته یادو ستونزو سره سره بیا هم دافغانستان د اسلامي جمهوري دولت روان سیاست په ټولیزه توګه دنړۍ او په ځانګړې توګه دګاونډیو هېوادونو پروړاندې تل دښه نیت، ښه ګاونډیتوب، ورورګلویزو اړیکو، دبشر حقوقو ته هم په هراړخیز ډول د درناوي او هم دمتقابلو حسنه اړیکو همکاریو پر بنسټ ولاړ دی. افغانستان هیڅکله هم نه غواړي چې د ګاونډیو او یا هم دنړۍ دکوم بل هېواد په کورنیو چارو کې لاسوهنه وکړي او نه هم پرچا کوم تیري تکل لري. لکه څنګه چې تل زموږ جګړه ځپلي ولس ته سوله غواړي په همدې ډول په ګاونډیو هېوادونو او ټوله نړۍ کې دجګړې طرفدار نه دی، بلکې په ټولې بشري نړۍ کې دسولې دټینګښت او بایست هیله لري او په مقابل کې یې له نورو هېوادونو څخه هم تل دښو او نیکو اړیکو او دافغانستان په کورنیو چارو کې دنه لاسوهنې غوښتونکی دی، نو همدې اصل ته په پاملرنې سره دافغانستان داسلامي جمهوري دولت مشرتابه تل په هېواد کې دننه او هم له هېواد څخه بهر په سیمه ییزه او نړیواله کچه په جوړو شویو غونډو، ناستو او کنفرانسونو کې دګډون ترڅنګ دنړۍ او سیمې اړوند هېوادونه په افغانستان کې د دایمي ثبات او ټیکاو سولې دټینګښت او دهېواد دیارغاونې په مختلفو برخو کې په پانګونې، داقتصادي بنسټونو دپیاوړتیا، اقتصادي ودې او ګډو نورو برخو کې په رښتینې توګه هراړخیزې مرستې او همکارۍ ته رابللي دي. حقیقت دادی چې اوس مهال دسیمې هېوادونه یو دابل ثبات او سولې ته اړتیا لري، نو دې موخې ته درسېدو له پاره دسیمې او نړۍ دهېوادونو ترمنځ دباور پیاوړتیا او ټینګښت ډېر اړین دی او په اوسني عصر کې هم همدا دوامداري سولې او پرمختیا دټینګښت له پاره ترټولو مهمه اړتیا بلل کېږي، په نننۍ نړۍ کې چېرته چې خواوخ پالنه اړینه بلل کېږي یوازې دهېوادونو ترمنځ دمتقابل اعتماد، ملي حاکمیت او ځمکنۍ بشپړتیا ته درناوي او همدا راز درښتینې همکارۍ له لارې کېدای شي دغې لویې وچې ټولو خلکو ته ښه خوندي او هوسا راتلونکې رامنځته شي. په داسې حال کې چې دنظر دخاوندانو په اند نړیوالو مرستو دافغانستان له خلکو سره کمک وکړ چې دغه هېواد دټولنیزې، اقتصادي او سیاسي پرمختیا لاره غوره کړي. نو اوس دا یو واقعیت دی چې دافغانستان دوامداره امنیت او پرمختیا یوازې له ګاونډیو هېوادونو او ټولې سیمې سره دهمکارۍ له لارې په ښه توګه تحقق موندلی شي. افغانستان او ټوله سیمه دتروریزم، افراطیت او دسازمان موندلو جرایمو په شمول له یو لړ ګواښونو سره مخامخ ده. له شک پرته چې تروریزم او نورې سیمه ییزې مغرضې کړۍ دسیمې دسولې او امنیت په وړاندې ترټولو ستر ګواښ دی. نو په وړاندې یې امنیتي او صادقانه مبارزې او ګډو هڅو ته ډېره اړتیا ده. نو پر دې بنسټ په ټولیزه توګه افغان جګړه ځپلي ولس په دې هیله دی چې لومړی په سیمه کې دتروریزم او افراطیت پر ضد مبارزه رښتینې شي او هم یې دتمویل، تجهیز، روزلو او پالنو سرچینې وچې او په بشپړه توګه له منځه یوړل شي ترڅو دسیمې دهېوادونو او سیمه ییزې دایمي سولې کوربانه شي او هم د اړوندو هېوادونو ترمنځ سوداګریزې، ترانزیتي او په ټولیزه توګه داقتصادي بنسټونو دودې او پراختیا همکارۍ پیاوړې شي ترڅو چې له امله یې دافغانستان په شمول دسیمې ټول هېوادونه اقتصادي ګټې ترلاسه کړي او په دې توګه له نېکمرغۍ او هوساینې څخه برخمن شي

د خوست دیني عالمانو او مخورو له کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلان کړ

د جوزا میاشتې په پنځه ویشتمه دخوست ولایت د سولې د ولایتي کمېټې په ابتکار کې شاوخوا دوه سوو دیني عالمانو او د بېلابېلو قومونو مخورو مشرانو د غونډې په ترڅ کې د افغان ملي امنیتي ځواکونو او په هېواد کې د ملي یووالي حکومت له خوا د سولې او ثبات د ټینګښت په لاره کې له پیل شویو هڅو غوڅ ملاتړ په ډاګه کړ. دیني عالمانو او قومي مخورو مشرانو د خبرو پرمهال د افغان حکومت پر ټولو وسله والو مخالفینو غږ وکړ، چې په هېواد کې دې تپل شوې پردۍ جګړې ته د پای ټکی کېږدي او د سولې لاره دې غوره کړي. مولوي بخت زمان، مولوي نصرالله قاسمي، قاري عارف او قومي مشر ګل نواز د نورو په استازیتوب وویل چې د افغانستان ټول خلک او حکومت مسلمانان او تر بل هرچا زیات خپلو دیني او مذهبي عقایدو ته وفادار دي، نو په همدې اساس دې د سیمې او نړۍ ترهګرې او استخباراتي کړۍ د افغان وژنې له تمویله لاس واخلي. دوی په خلکو غږ وکړ، چې د خپلو ملي امنیتي ځواکونو او په

لوبه کې له افغان حکومت څخه غوڅ ملاتړ ته ادامه ورکړي او چاته ددې موقع ورنه کړي، چې د حکومت ملکي او نظامي مامورین چې د همدې ملت بچیان دي، په بمونو او تروریستي بریدونو سره زیانمن کړي. یادو علماوو او مشرانو ژمنه وکړه، چې د سولې او ثبات د ټینګښت لپاره به دخوست هرې لرې پرتې سیمې ته سفرونه کوي، خلک به د اسلام د مقدس دین له نظره د سولې په ګټو، اجرونو او اهمیت خبروي، ترڅو ددې ولایت هرګړی د سولې د راوستو په لاره کې په اغېزمنه توګه عملي ګامونه واخلي. په دغو مراسمو کې دخوست د ولایتي اداري په استازیتوب د ولایت دمقام ویاند او د مطبوعاتي چارو مسوول مبارز محمد خدران دخوست له دیني عالمانو او مخورو مشرانو مننه وکړه چې د سولې او امنیت د ټینګښت لپاره یې مهمه غونډه رابللې ده. دده په وینا دا ډول غونډې کولی شي، چې په دې ولایت کې سولې، ثبات، ورورګلوۍ او غوره پرمختګ ته به زمینه مساعده کړي. خدران وویل دخوست ولایتي اداره ژمنه ده، چې د خپلو خلکو د سر او مال د خوندیتوب لپاره به خپلو تلاشونو ته دوام ورکوي او هغه خدمات به سرته رسوي کوم چې ددې ولایت د اساسي پرمختګ سبب ګرځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

خونریزی های بعد از ولادت (PPH post partum hemorrhage)

تعریف

- خونریزی مهبلی که بیشتر از 500 ملی لیتر و یا به هر اندازه که باعث مشکلات سیستم قلبی و عایی گردد، میباشد
- خونریزی مهبلی بعد از ولادت ابتدائی و ثانوی
- واقعیت (FACT)
- مقدار تخمینی ضایعات خون ظاهراً کم میباشد، اکثراً نصف ضایعات واقعی
- خانم هاییکه اندازه هیموګلوبین شان کم باشد آنها کمتر ضایعات خونریزی را تحمل میکند

عوامل

- اتونی رحمی
- باقی ماندن پلاسینتا و یا یک قسمت آن
- پاره شدن رحم، عنق، مهبل، پرینوم
- مشکلات در تخثرخون
- تدور رحم
- انتان (PPH ناوقت)

باید بصورت آنی و موثر تداوی گردد

- تمام کمک هاراکه میتوانید انجام بدهید
- بهترین تداوی عبارت از وقایه میباشد

تداوی ارزیابی عاجل

- ارزیابی برای علایم شرایط ذیل و اجرای اقدام مناسب قبل از رویدست گرفتن مراقبت بیشتر، صورت گیرد
- اتونی رحمی (رحم نرم / منقبض نمی باشد)
- پارګی های پرینیم، مهبل و عنق رحم
- باقی ماندن پلاسنتا و یا بعضی سګمنت های پلاسنتا در داخل رحم
- پارګی و یا دور خوردن رحم
- خونریزی زیاتر بعد از ولادت
- در صورتیکه علایم اتونی رحمی موجود باشد
- 10 یونت اوکسی توسین از طریق عضلی تطبیق ګردد

مثانه تخلیه ګردد، در صورت ضرورت برای شان کتیتر توصیه ګردد

- در صورتیکه خونریزی ادامه پیدا کند
- توسط دو دست بالای رحم و یا بالای شریان اورتا بطنی فشار وارد ګردد
- اوکسی توسیک اضافی مانند میزوپروستول، ارګومیترین و در صورت موجودیت پروستاګلندین برای مریض تطبیق ګردد
- اګر باز هم خونریزی ادامه داشته باشد بصورت عاجل باید مریض ریفر و انتقال شود
- در صورتیکه خونریزی متوقف ګردد، باید اقدامات دیګری انجام شود و همچنان در هر 2 الی 3 ساعت هیموګلوبین مریض اندازه ګیری شود

تطبیق اوکسی توسین دز اتونی رحمی

مضاد استطباب	دوز اعظمی	دور ادامه	دوز و طریق تطبیق	ادویه
از طریق ورید حتی بشکل آهسته نیز تطبیق ننمائید بجز اینکه با مایعات تطبیق ګردد	بیشتر از 40 یونت بصورت 0.02-0.04 یونت در یک دقیقه تطبیق ننمائید	20 یونت از طریق ورید در 1000 ملی لیتر سیروم به سرعت 40 قطره در یک دقیقه	10 یونت عضلی یا 20 یونت وریدی در 1000 ملی لیتر نارمل سالین به سرعت بیشتر از 60 قطره در یک دقیقه و یا 5-10 یونت بشکل آهسته از طریق ورید	اوکسی توسین
فشار بلند خون و موجودیت امراض قلبی	5 دور (بصورت مجموعی 1 ملی ګرام)	0.2 ملی ګرام بعد از 15 دقیقه تکرار کنید و در صورت ضرورت بعد از 4 ساعت باز تکرار شود	از طریق عضلی یا وریدی بشکل آهسته به سرعت 0.2 ملی ګرام	ارګومیترین

تداوی

- این یکی از اختلاطات تهدید کننده زندګی بوده که
- به رحم مساژ داده شود
- از طریق ورید مایع: با 20 یونت اوکسی توسین در یک لیتر مایعات، و یا او آر اس آغاز ګردد

در صورتی که مریض با تداوی فوق جواب نداد دلایل دیګر اتونی دریافت ګردد

رنځوریار فهیمه ولی

پرسیټامول د امیدوارو مېرمنو لپاره زیانمن دي

زموږ خلک، چې دارو درمل بې احتیاطه کاروي او په ځانګړي توګه د درد او تبو لپاره پراسټامول د هر چا په جېب کې پرته وي او داسې فکر کوي، چې دا خو یو ډول محفوظ او سالم درمل دی او هر څوک یې هر وخت کارولای شي، مګر ډاکټرانو په خپلو نوېو طبي څېړنو کې ویلي، چې د پرسټامول له کارولو سره باید ډېر احتیاط وشي، په ځانګړې توګه ښځې باید د حمل پر مهال د پراسټامول له کارولو تر ډېره ځان وژغوري؛ ځکه چې دغه درمل د مور په خېټه کې د ماشوم صحت ته زیان اړوي. د ایډنبرا طبي پوهنتون په څېړنه کې څرګنده شوې چې وېلي، که د حمل پر مهال اووه ورځې په پرله پسې توګه پراسټامول وکارول شي، نو له دې سره د ماشوم بدن «پیسټوسټیرون» هارمون تولید بندېږي، چې له امله یې د نارینه ماشوم

د بدن غړو او صحت ته زیان اوړي ډاکټران وايي، چې د حمل پر مهال باید د درد درمل هېڅکله ونه خوړل شي او پرسټامول باید د سخت درد او اړتیا پر مهال ډېر لږ وکارول شي او هغه هم د متخصص ډاکټر په مشوره. د برتانیې ډاکټران وايي، چې پرسټامول په هغو درملو کې شمېرل کېږي، چې حامله ښځې یې د سخت درد پر مهال د ډاکټر په مشوره خوړلای شي. مګر د دې نوېو څېړنو تر څنګ نوې طبي څېړنې وايي، چې د پرسټامول له خوړلو سره د مور په خېټه کې د ماشوم لپاره تولیدي ستونزې پیدا کېږي. ډاکټران په یوه خوله دا وايي، چې د حمل پر مهال پراسټامول خوړل د نارینه ماشوم پر صحت ډېره بده اغېزه کوي او حامله ښځو ته د ډاکټرانو مشوره همدا ده، چې د سخت درد پر مهال هم یوازې د متخصص ډاکټر په مشوره پراسټامول لږ تر لږه وکاروي او تر ډېره باید هڅه وکړي، چې دردونه وزغمي.

مرض ویروسی ایبولا EVD (Ebola virus disease)

مرض ویروسی ایبولا (EVD) که بنام تب هیموراژیک ایبولا (Ebola Hemorrhagic Fever) یا به طور ساده ایبولا (Ebola) یاد میګردد و یک مرض شناخته شده ویروسی خطرناک برای انسانها و حیوانات دیګر میباشد، در سال 1976 میلادی برای اولین بار در سودان (Sudan) و کانګو (Dr congo) ظاهر شده و شیوع پیدا کرد

ایبولا (Ebola) یک مرض شدید و غالباً کشنده بوده که تا به حال برایش کدام تداوی مخصوص موجود نمی باشد و هم چنان تا به حال واکسین هم وقایه نمی ګردد تا از بیماری آمدن مرض جلوګیری ګردد

این مرض در قسمت های مختلف افریقا باعث مرګ و میر یک تعداد زیاد افراد ګردیده است و مرګ و میر از سبب این مرض بین 25% تا 90% و بطور اوسط در حدوده 50% میباشد. بیشترین مرګ و میر درین مریضی از سبب پایین آمدن فشار خون از سبب ضایع شدن مایعات بدن بمیان می آید که مشخصاً 16-6 روز بعد از ظاهر شدن اعراض بوجود می آ

پنج نوع شناخته شده ویروس موجود میباشد که از جمله انها 3 نوع آن بسیار خطرناک میباشد و زنجیرهای شدیداً خطرناک آن در حدود 90% باعث وفیات در انسانها می شوند

دوره تفریخ مرض دوره تفریخ مرض از 2-21 روز را در بر میګیرد و در این مریضان مرګ غالباً از سبب عدم کفایه چندین عضو (Multiple organ failure) و تکرور یا از بین رفتن انساج (Tissue death) بمیان می آید

اعضای که تحت حمله ویروس قرار میګیرند عبارت اند از

- حجرات کبدی (Hepatocytes) که اکثراً این حجرات دارای وظایف مهم میباشند و وظایف خود را از دست میدهند
- حجرات اندوتیلیال (Endothelial cells) که سطح داخلی اوعیه دموی را تشکیل داده است، از سبب تهاجم ویروس ایبولا تخریب میګردد
- حجراتیکه باعث phagocyte میشوند وظایف حجرات خون که باعث جذب و بلع particle های اجنبی میګردند، مختل میګردد

منبع مرض (Source) افریقا یک نوع مخصوص یک حیوان که بنام Fruit bat یاد می ګردد، احتمالاً میزبان طبیعی برای ویروس Ebola دانسته شده است

انتقال مرض (Transmission)

این طور فکر میګردد که Fruit bat های منتن، مرض را به انسانها منتقل میسازند هم چنان به صورت غیر مستقیم از طریق خوردن ګوشت حیوانات دیګر (مثل ګوشت آهو و شمپانزی یا ګوریلا) که بواسطه Fruit bat های منتن با ویروس ایبولا منتن شده باشند، مرض به انسانها منتقل ګردیده و انسانها به مرض مصاب می شوند

طریقه های که انتقال در آن ها ممکن میګردد قرار ذیل اند:

- ✓ تماس بسیار نزدیک (close contact) با خون، افرازات، اعضا و مایعات بدن حیوانات منتن زنده و یا مرده
- ✓ مصرف کردن یا خوردن ګوشت حیوانات منتن با ویروس ایبولا
- ✓ وسایلی که با ویروس منتن شده باشند و مورد استفاده قرار بګیرند

اعراض و علایم مرض اعراض و علایم مرض قرار ذیل میباشند

در مرحله اول شروع ناګهانی تب، بی اشتهایی، سرفه، سرخی چشم، مشکلات تنفسی، مشکلات بلع، ضعیفی شدید، درد عضلات، سردردی و ګلو دردی بمیان آمده که با استفراغ، اسهال، اندفاعات جلدی (Rash)، مختل شدن وظایف کلیوی و کبدی و خونریزی های داخلی و خارجی تعقیب میګردد

وقایه از مرض Ebola از تماس با مریضان مشکوک به مرض ایبولا خود داری ګردد و در صورت مواجه شدن با حوادث مشکوک تدابیر محافظوی اتخاذ ګردد و لباس های محافظتی مثل ماسک، دستکش، لباس، چپن، عینک های محافظتی، پاپوش وغیره پوشیده شوند

تدابیر جلوګیری و کنترول از انتان باید روی دست ګرفته شود یعنی وسایل بصورت مکمل و دقیق باید تعقیم و به صورت معمول و روتین مواد ضد عفونی کننده استعمال ګردد

مریضان که مصاب به تب هیموراژیک ایبولا هستند، باید از تماس شان با اشخاص که تدابیر محافظتی برای شان مهیا نګردیده است جلوګیری صورت بګیرد از تماس با حیوانات که مشکوک میباشند خود داری ګردد. تا به حال کدام واکسین برای وقایه از مرض موجود نمی باشد

رنځوریار دوکتور محمد موسی «قانعی»
ترینر متخصص امراض داخله اطفال در شفاخانه صحت طفل اندراګاندی

محرقه (وچکې)

ایپیډمولوژي: محرقه په هندوستان او په مختلفو هېوادو کې چې د حفظ الصحې شرایط خراب وي په اندیمیک ډول وجود لري. د ناروغۍ سببي عامل salmonella enterica,subspecies enterica, serotype typhi s.paratyphi A,s.paratyphi B,& S.pratyphi C څخه عبارت دي. د منتن شخص په واسطه د ناروغۍ باسیل په تشو بولو او د غایطه موادو کې خارجېږي چې د غذايي موادو او د اوبو د منتن کېدو سبب کېږي، د ناروغۍ ناقل شخص کولای شي چې د ناروغۍ باسیل دري میاشتې وروسته هم محیط ته خارج کړي او کولای شي چې درېیات وخت لپاره د ناروغۍ د انتقال سبب شي. دغه ناروغي د کال په هر فصل کې موجوده وي او اکثراً په دوبي کې واقع کېږي

پتالوژي: د سلمونیلا له بلع کولو وروسته د کولمو د مېکوزا څخه تېرېږي او د کولمو د الیوم برخه کې د لمفوي انساجو ته ځان رسوي، د ناروغۍ اعراض په منځ ته راتلو کې د داخل شوي تعداد زیاتوالی د معدې تېزابو کموالی او د داخل اخته شوي ډول لري. د ماکروفاژ په واسطه باکتریاوي را ایسارېږي دوېمي د جریان په واسطه thoracic duct ته ورل کېږي چې دا ابتدایی بکتریمیا په نوم یادېږي کله چې انتان وینې ته داخل شي د تبې د منځ ته راتلو سبب کېږي، انتان دویمي په واسطه په ټوري او ځیګر کې مغز ته د نور ټېرېښت لپاره ځان رسوي، په رتیکولو اندوتیلیم سیستم کې په زیات مقدار سره د اورګانیزمونو څوشې کېدل د ثانوي باکتریمیا او د کلینیکي اعراضو د منځ ته راتلو سبب کېږي په کولمو کې د مزمنو التهابي حجراتو د انفلتریشن لپاره په عضوه payers patches دي. د دوهمې هفتې په آخر کې د کولمو په لمفوي انساجو کې زخم پیدا کېږي، له بنې سره نږدې د کولمو په mesenteric lymph nod پړسوب او موضوعي نکروزس پیدا کېږي، همدارنګه توري کې congested او لوېږي، د سږو دهوايي لارو التهاب منځ ته راځي، د کمزوري حفظ الصحې له امله د parotitis د غدې التهاب د ناروغۍ نورو ستونزو اختلاطاتو څخه دي

کلینیکي منظره د ناروغۍ د تفریخ دوره 14 ورځې ته (3-60days) په هر عمر کې راځي شي، خو له دوه کلنی څخه لاندې عمر کې نه راځي ځکه چې کوچني له مثني غذا سره نه مخامخ کېږي

ناروغي اوله هفته د ناروغۍ اعراض په تدریجي ډول منځ ته راځي په ناروغانو کې step ladder pattern of fever منځ ته راځي چې په لوړو کې عام نه دي. په ناروغانو کې تبه په ناڅاپي ډول لوړېږي سر دردي، ټکګي او به ناروغ کې قبضیت، خو څیني وخت کېدای شي چې اسهال او ډېرې درد ولري، د ناروغۍ ذلې خندي بارداره او منځني برخه یې صافه وي په ماشومانو کې بېړنې کارډیا تبه عامه نه ده، تبې په وخت کې پلس ریټ لوړېږي د ناروغۍ په شپږمه ورځ جلدي رش لیدل کېږي د ناروغ په سږو کې crops او ریدل کېږي

ناروغي دوهمه او دریمه هفته د ناروغ خېټه معمولا پړسېدلي او تمپانیک وي د ناروغ توري پوښلاوه ستاني مثره د بېښتیو د څڅو لاندې د حس وړ وي. د ناروغ په سږو کې رالونه اوریدل کېږي، که چېرې توکسیمیا شدید حالات غوره کړي نو د ناروغ شعوري حالت په مرګوني او بې علاقې ګنګس او بې سده وي همدارنګه بنګېدل، لیوکوپ او د جلدو ټرشکېدو بوري د ناروغ حالت د سېړي

تشخیص د ناروغۍ تشخیص د توګو کلینیک علامو په واسطه کېږي په کلینیک سټاکو کې هغه تبه چې د اوو ورځو څخه یې دوام زیات شي باید محرقې ته مشکوک شو که چېرې ناروغ ددې سره یو ځای کارډیا ولري نو تشخیص نور هم یقیني کېږي بر سیره وخت تو پر کلوز له محرقې سره غلطېږي

لابراتواري معاینات

دوینې معاینه: د وینې معاینه اکثره نورماله وي او یا لیوکوسایټ اندازه د نارمل حد څخه کمه وي همدارنګه ترومبوسایتوپینیا او پروټین یوریا موجوده وي

کلچر په اوله هفته کې د وینې کلچر 75% مثبت وي. د هډوکي مغز کلچر له 90% څخه زیات د ناروغۍ په تشخیص کې اهمیت لري، په څو ناروغانو کې دهډوکي د مغز کرنه مثبت وي. د کولمو د اپیتیلیم څخه نمونې اخیستنه هم د ناروغۍ په تشخیص کې ډول لري. له دوهمې هفتې وروسته د کوبولو او تشو بولو کرنه هم مثبته وي. آر پي سي آر (PCR)، د وینې د کرنې څخه حساسه معاینه ده

سیرالوجي ټیسټ د ویډال معاینه د ناروغۍ د 7-10 ورځې وروسته 1/80 څخه زیات وي. antibody titer(O) somatic antigen لوړوالی په حاد انتان دلالت کوي. د (H) antibodies Flafellar antigen لوړوالي د ناروغۍ ډول معلومه په ګونه کوي (typhoid or paratyphoid A or B)

تفریقي تشخیص

ملاریا، کالا ازار (لشمانیا)، بروسیلوزس، حسب اکیوټ باکټریل اندوکاردیټس، انفکشن مونونوکلیوسیس، لیپټوسپیروزس، انسېرا یف جېجېونټس باید سره تفریق شي

درملنه

وصفي درملنه کلورامفینیکول 50-100mg/kg/day په څلورو دوزو له 10-14 ورځو پورې، امپي سلین 100-200mg/kg/day په څلورو دوزو بانډي، اموکسي سلین 100mg/kg/day په څلورو دوزو بانډي ورکول کېږي، کوتریمکسازول 6-8mg/kg/day او همدارنګه Furazolidone 10mg/kg/day هم په ګټور ډول لري. د شوانځو له منځي د کلورامفنیکول استعمال د دوا په مقابل کې د مقاومت د زیاتوالي د ناروغۍ درېیس د هډوکي د مغز د توکېښتي او همدارنګه د بېې کچه لوړه وي

هغه ناروغان چې له دوا سره مقاومت لري نو درېیم جنریشن سفالوسپورین به ټاکېږي لري ceftriaxone 50-100mg/kg/day دوه ورځې یو یا دوه ځلې له (5-7) ورځو پورې cefixime 10-20mg/kg/day دوه ځلې د خولې له لارې د 7-10 ورځو پورې ورکول کېږي، fluoroquinolones هم ورکول کېږي خو ماشومانو د هډوکو د غضروفونو لښونما بده اغېزه کوي نو ځکه یې استعمال محدود دی چې د خولې د لارې اندازه 20mg /kg day د دوه ورځې دوه ځلې او د رګ د لارې اندازه یې 10mg/kg/day دوه ځلې له 3-10 ورځو پورې ورکول کېږي، دویم جنریشن سفالوسپورین او امینوګلایکوسایډ نه ورکول کېږي، که چېرې ناروغ د محرقې له امله شاک ته تللی وي سټرویډ له دوزه ورکول کېږي لوړ 3mg/kg په تعقیب یې 1mg/kg ورکول کېږي که چېرې تو بیاره ریلیپس وکړي تو ستروید دوره کړي موږه هم اوږدېږي

تقویوي اهتمامات

د ناروغ نه نرسینګ او ساتنه دي وشي، غذايي حالت ته دې توجه وشي، مایعات او الکترولایت یې برابرشي، ځنې لپاره دې ناروغ ته اهتمامات ونیول شي.

د ناروغۍ د ناقل درملنه

د ناقل درملنې لپاره Ampicilline د خولې 200mg/kg/day دلارې او یا سفترياکسون سیپروفلاکسلین د رګ دلارې 4-6weeks پورې ورکول کېږي

د اختلاطاتو درملنه

که د کولمو د وینې بهېدنه موجوده وي ناروغ ته دې وینه ورکړل شي که د کولمو سوري کېدنه موجوده وي ناروغ دې د جراحي ډاکټر ته ولېږل شي

وقایه ناروغ دې تجرید شي. ناروغ دې تشې بولې او د کې بولې په مناسب ځای کې وکړي. خوارین د خوراک توښي دې ضدعفوني شي او هغه ماشومان چې ورسره تماس ولري واکسین دې شي

ډاکټر میوند ترینر متخصص شفاخانه تخصصي خوست

ادب ، تاریخ او فولکلور

«افغانستان و بازار آزاد» کتاب له چاپه را ووت

که په ظاهره د ازاد بازار مفهوم او ماهیت را وڅېړو، نو دا کلمه په عام ډول په اقتصادي سکتور کې دکاري آزادو فعالیتونو مجموعه ده، خو ترڅنگ یې په لر او ډېره کچه په نورو برخو کې هم استعمالېږي چې وايي آزادي ده، دموکراسي ده، وايه چې څه وایې او کوه چې څه کوې، په اقتصادي ډگر کې یې د استعمال موارد څکه ډېر دي کله چې د ازاد بازار نوم واورېدل شي، نو په ټيټه کچه داورېدونکي په ذهن کې په ورځنیو چارو کې د پیسو په مقابل کې د اجناسو د راکړې ورکړې او تبادلې ډېر گرځي، خو په لوړه کچه بیا د ازاد بازار تولیدي روابط د مولدینو او عرضه کوونکو په حود ارادیت کې څېړي او په دې بازار کې یوازې دپانگوالو په لوړو اقتصادي فعالیتونو اچول کېږي یا په لنډه توگه په ازاد بازار کې ټول اقتصادي فعالیتونه بالکل ازاده بڼه لري، مستهلکین او حکومت په دغه بازار کې د یو پر کنترول حق او صلاحیت نلري، خو دغه بازار په هغو پرمختلو هیوادو کې چې لوړې پانگې لري ښکلې بڼې لري څکه په پانگوالو هیوادونو کې اقتصادي مناسبات د عام ولس په گټه په سیالۍ په مثبت لورې میلان لري او هر پانگوال د ډگر د گټلو لپاره داسې خدمات عرضه کوي چې د ملک او خلکو په گټه یې وي

اوس را څو اصلي خبرې ته، که چېرې د آزاد بازار اصطلاح له اقتصادي محدودې نورو سیاسي، فرهنگي او قومي اړخونو ته لاره ومومي نو دا کلمه بیا په علمي مفهوم له خپل اصلي مسیر نه انحراف کوي، نفي کېږي، وراني پېښوي او دخپل مفهوم پر خلاف سخته خطرناکه تماميږي، څکه دلته بیا ازاد بازار د بیان د ازادۍ کاذب مفهوم اخلي او دبیان ازادي بیا په هغو هیوادونو کې چې چارواکي یې سیاسي بلوغ نلري د شخصیتونو او قومونو دارزښتونو دجرحې وسیله گرځي، څکه په دغه ازاد بازار کې بیا هغه څوک دوگر د سرسړي گرځي چې د ټوپک په زور سیاست ډگر ته را غلي وي او یا هم له کوم بل پلوه ؟ معافیت ولري دغه کسان با کړي، د نورو ارزښتونو ته درناوی نه کوي . په دغه آزاد بازار کې بدماشان خپل بریالیتوب یوازې په بدغوني او بدملتي کې لټوي او پر هغه څه فکر کوي چې د نورو څورونه په کې نغښتي وي په دغه بازار کې په پورتنیو شخصیتونو یوازې د یوه هیواد افراد او قومونه نه، بلکې په دشې بد مرغه پروسه کې کله نا کله بدغوني گاونډي هیوادونه هم د عاطفي او حس گاونډیتوب تراکتونه شاته پرېږدي

زموږ د پورتني سرېزې مصداق د «افغانستان و بازار ازاد» په نامه د هیواد د پیاوړي لیکوال او شونکي ښاغلي مصطفی عمرزي هغه لیکل شوی کتاب دی چې په دې وروستیو ورځو کې له چاپه را وتلې او موږ په ډېره ژوره توگه مطالعه کړې دی . په دغه کتاب کې زور ویونکي او هغه کسان چې د ډېرني استکبار په ملاتړ مجازي قدرت ته رسېدلي ددوی کړنو ته په وصاحت ورکړل شوي او په دغه مبحث کې موږ په دغه نوي چاپ شوي کتاب مشبه کره کتنه هم کړې ده، څکه پورتني موارد په دغه کتاب کې په ډېر علمي انداز کې څېړل شوي او تشریح شوي دي او ټول مندرجات یا منځ پانگه یې په پوره منطقي دلایلو ښکلې شوې ده او د زورورو د منفي اعمالو عمده او ددوی د ناپوهۍ ملاتړو او هغو هیوادونو چې زموږ په گاونډ کې پراته دي او ددغو کړیو په مرسته او بیغ ملاتړ د فرهنگي فعالیتونو تر عنوان لاندې لاسوهنې کوي، عمده شوې ده، دغه کتاب په ۳۷ مخونو کې په افغاني دري په ۱۳۹۴ کال په ۳۹ عنوانونو کې چاپ شوی دی چې د ازاد بازار پر اقتصادي ماهیت نه، بلکې دازاد بازار په چوکاټ کې یې د بد عونو افرادو دگاونډیو او سیمې د نورو هیوادونو د منفي مداخلو او لاس وهنو په اړه علمي او وښوونکې رڼا اچولې ده او دهغه چا پر اعمالو یې چې ددغه ملک بنیادي دښمنان دي ښه څېړنه کړې ده نو هغه یې د افغانستان خلکو ته وریژندلي دي ددغه کتاب مطالعه او لوستل ټولو هیوادوالو ته سپارښتنه کوم، افغانستان اوس په څرگنده توگه بې سرپرسته دیگ ته ورته دی چې د زمانو توپانونو هر ډول حلې او خطلې یکې غورځوي که له شف شف نه تیر شو، گاونډیو هیوادو خپلو او پردیو پر دغه ملک هیڅ صرفه ونکړه او څومره یې چې وس و دومره زیان یې ورواړاوه. څکه د افغانستان په مورد کې منفي حرکتونه ن دوی ته عبرت سکاري او ناپوهۍ بولې هم لکه څرنگه یې چې ژمنه کړې وه له دغه ملک سره وفاداري ونه بوده او دغه ملک یې لا په رسوایو کې دگاونډیو هیوادوالاسونو ته خوشې کړ

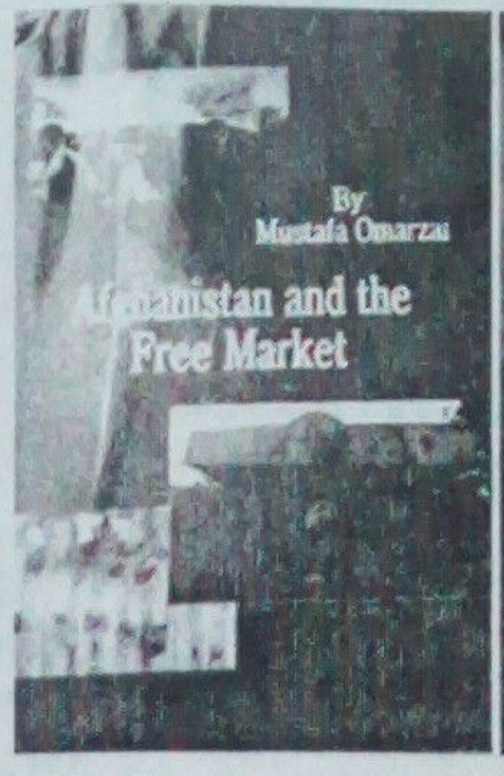

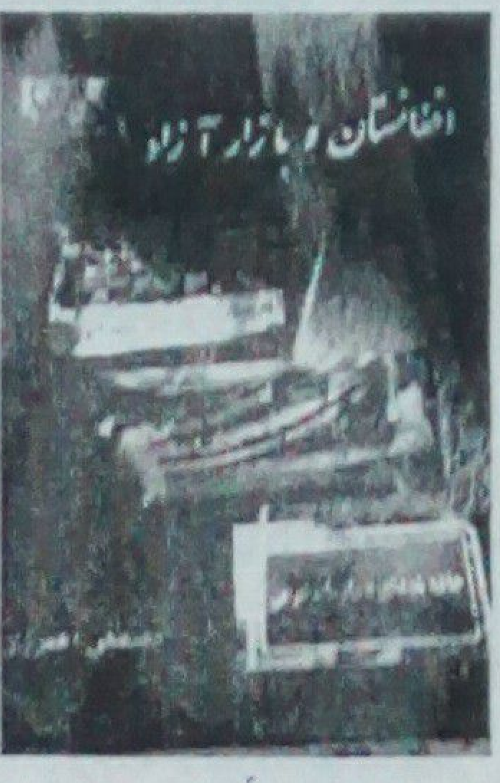

حیات الله حلیم

خېړنپوه محمدعارف «غروال»

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاینې لپاره ډېرې هلې ځلې وکړي

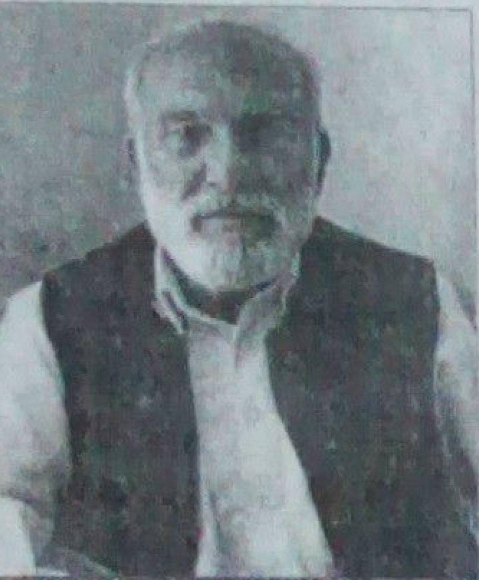

ښاغلي محمد عارف «غروال»

خېړنپوه محمدعارف «غروال» دافغانستان دعلومو اکاډمۍ دژبو او ادبیاتو دمرکز غړی دی او دپښتو ژبې دځوړ لپاره یې شل توکه پښتو ادبي او تاریخي کتابونه لیکلي دي. دښاغلي غروال عمر یوخ دی، خو بیا هم دپښتو ژبې دبډاینې لپاره یې ډېر وخت دکتاب لیکلو پرچارو لگولی دی، داچې دغه لیکوال تراوسه څو ادبي اثار لیکلي، په دې اړه هېواد ورځپاڼې ورسره مرکه کړې ده، چې ستاسې درنو لوستونکو پاملرنه ورته را اړوو

پوښتنه تراوسه مو څو کتابونه په کومو برخوکې لیکلي دي؟

ځواب یو ادیب او لیکوال هڅه کوي چې دخپلې ژبې دبډاینې لپاره هغه څه خپلو خلکو ته وړاندې کړي، چې هغوی ورته اړتیا لري. زه کله چې پښتو ټولنې ته دغړي په توگه راغلم، تراوس مهال پورې مې دا کوښښ کړی، چې دپښتو ادبیاتو په اړه ډېرې پلټنې وکړم. ترڅو زموږ هغه شفاهي ادبیات چې له راټولولو پاتې شوي دي، پر هغو کار وکړم. په دې اړه مې یو اثر هم چاپ شوی دی. پښتو لنډکي یا لنډ شعر او یو مصرعي بیت دی، چې په هغه کې دلنډۍ مفهوم دی، هم یوه ټولنیزه پروژه وه او همدا راز یو بل دیوان دحبیب الله دیوان دی، چې هغه هم زما په نامه نه، بلکې په مستعار ډول نشر شوی دی. دهغه دیوان مقدمه او متن ما لیکلي وو. بیا چې زه له وطنه ولاړم او کلي راڅخه پاتې شو د ادبیاتو ترڅنگ ځینې تاریخي کتابونه مې هم ولیکل، چې یو له دغو کتابونو دغازي میرک خان خدران د غورځنگ اثر دی. میرک خان خدران یو ملي او مجاهد شخصیت و او بل دمیرې ملاصاحب و، چې دجاجوړیو غازي شخصیت و، دهغه دغزاوو او هلوځلو په اړه مې هم یو اثر لیکلی او چاپ شوی دی. بل دچکنور ملاصاحب دی، چې هغه مهال یې له انگریزانو سره جگړې کولې

غروال واکبره کړه ددغو ټولو آثارو ترڅنگ دجهادي ادبیاتو په اړه مې هم یو اثر لیکلی دی او هغه اشعار، چې دجهاد او مقاومت په اړه مجاهدو لیکوالو او شاعرانو لیکلي دي دهغو یوه مجموعه مې هم چاپ کړې ده. زما دشعرونو دري مجموعې هم چاپ شوې او وېشل شوې دي دوه یې فواړي او بله مجموعه دمونه او غمونه ترسرلیک لاندې چاپ شوې او وېشل شوې ده سره له پردې څه ژباړې چاپ شوې دي او همدارنگه په ولسي ادبیاتو کې دبنگړو شرنگ بل اثر دی، چې دهیواد دمعاصرو شاعرانو د کلام دنمونو هغه غور چاپ دی، چې دوطن ملي احساس او ټولنیز اړخونه په کې ډېرښه منعکس شوي دي. زما په دغه اثر کې زما نوم نه دی لیکل شوی ددې ترڅنگ مې په دله بیرو پروژو کې ډېر کار کړی دی او درحمان بابا د دیوان د انتقادي متن په برابرولو کې مې برخه اخیستې او هغه ما چاپ کړی هم دی

ده زیاته کړه دډولت لواڼي دیوان هغه

مې هم کړي دي، دا ددې لپاره، چې یوه ژبه هغه مهال بډایه کېدای شي، چې د نورو ژبو دمعتبرو موادو دژباړلو چارې تر سره شي څه دهیواد په دننه کې او څه له هیواده دباندې زما دکتابونو شمېر کابو ۲۰ توکونو رسېږي. چې په دې کې په پښتو ادب کې دسولې انعکاس هم شاملېږي دغه اثر چاپ شوی دی

پوښتنه دپښتو ژبې دادبیاتو دبډاینې لپاره څه باید وکړو؟

ځواب ځوانان دې دپښتو ژبې د بډاینې لپاره خپل علم بشپړ کاندي دلیکوالو دڅېړنو او تحقیقاتو ترڅنگ پښتو ژبې ته دنورو ژبو دژباړلو له لارې دموادو ژباړل دپښتو ژبې په بډایولو کې ارزښت لري. که موږ په خپله ژبه کې مهم علمي آثار و لرو، نو بیا به دې ته مجبور نه شو، چې نورو ژبو لکه انگریزي ته مخه وکړو په داسې یو حالت کې هغه څه ته چې اړتیا پیدا کړو په خپله ژبه کې یې پیدا کولای شو، نو ژباړه زما لپاره ډېر ارزښت لري، چې له نورو ژبو پښتو ته ژباړې وشي او پښتو ژبه بډایه کړای شي

پوښتنه پښتو ادبیات دتېرو څلورو لسیزو په پرله څنگه ارزوئ؟

ځواب دتېرو څلورو لسیزو وړاندې ادبیات او یا وروستي ادبیات دعمیروله ښلید سره پیل شوي دي، چې د سردار محمد داوود خان له شهادت نه وروسته دغو ادبیاتو دوه حوزې لرلې، یوه حوزه دکابل د حکومت تر واکمنۍ لاندې او بله دهجرت دکلونو ادبي حوزه وه دغو دواړو ادبي حوزو [illegible] اودخپلو هڅو هلو پر بنسټ لیکنې کولې، داستانونه یاکښي، او شاعرانو به لیکل کېدل په هرحال په دواړو حوزو کې پښتو ادبیاتو دپخوا په پرتله ډېره وده وکړه که هغه دیوه رژیم په چوکاټ کې او که له هیواد نه بهر و محمدعارف غروال څرگنده کړه په دغو کلونو کې دومره آثار دبیوزلۍ له امله نه چاپېدل او اساساً هم دومره نه وې په دغو دوو دوروکې دلیکنو سانسور له منځه یوړل شو، که څه هم، چې دهیواد په دننه دنظام په چوکاټ کې سانسور شتون درلود، خو دهجرت په چاپېریال کې سانسور لمن ټوله شوه هر چا به، چې څه ولیکل هغه چاپ کېدل یا وروسته، چې چاپلیکې کولې یا مثبتې یا منفي، خو دکتابونو او دادبیاتو په وده ۵ مخ

د انسانانو ډېر ښه دوست او ملگری (کتاب) څنگه منځ ته راغی؟

په لرغونو زمانو کې کتابونه او پلرونو به خپلو ماشومانو او اولادونو ته هغه کیسې کولې چې په یاد به یې وې. کله به چې داماشومان لوی او پلرونه شول دوی به بیا خپلو ماشومانو ته داکیسې کولې، په پایله کې به داکیسې له یونسل څخه بل نه پاتې کېدې. څرنگه چې داکیسې ډېرې زیاتې وې، نو په یاد پاتې کېدل یې دانسانانو لپاره ناممکن و او ځینې به هېرېدلې هم

انسانانو یو څه ته اړتیا درلوده، چې ددې کیسو په ساتلو کې ورسره مرسته وکړي. ځینو خلکو به کیسې په یوه ډگې باندې دیوې علامې په توگه نښانې کولې او ځینو به په تیږو باندې رنگه رنگه غوټې جوړولې چې دیوې ځانگړې کیسې نمایندگي به یې کوله. کله چې لیکل اولوستل رامنځته شول نو دکیسو ساتنه خلکو ته آسانه شوه. په هغه وخت کې کومه آله چې دهغې په واسطه به یې یوشی لیکه یو ډول لرگی وچې تېره څوکه یې درلوده او دهغه په وسیله به یې په یوه نرمه خټه باندې نښه اویا رسم کاوه او بیا به یې داخټه په داش کې پخوله چې ډېره پاتې شي، دا دکتاب په شکل نه، بلکې دیوې خښتې شکل یې درلود او په حقیقت کې دکتاب دمنځته راتلو پیل و

ځینو خلکو به خپلې کیسې دونو پر پوستکو اویا پاڼو باندې لیکلې. خو دا دوامداره نه وې کله چې به وچې شوې ماتېدې به، خو دپاپیروس دونې پوستکې نسبتاً زیات دوام درلود

تقریباً پنځه زره کاله پخوا دمصر خلکو دپاپیروس له ونې څخه یو ډول کاغذ جوړاوه اوترهغې وروسته بیا دحیواناتو پرپوستکو لیکل پیل شول. ځینې نورو تصویرونه هم وړاندې زیات کړل په همدې ډول زړه وړونکي کتابونه یې ترې جوړ کړل. ځینو خلکو چې کیسې به یې لوستلای نه شوې دکتاب دتصویر له لیدلو څخه به ډېر خوشحالېدل. په هغه وخت کې کتابونه ډېر لږ وو اویوازې شتمنو خلکو کتابونه اخیستلای شول او بس کله چې دچاپ ماشین په جرمني او کاغذ په چین کې جوړ شو دکتاب جوړولو کار ډېر آسانه شو نن دکتابونو دچاپېدو دزیات پرمختگ له کبله په میلونونو انسانان له کتاب څخه گټه اخلي. کتاب دانسان لپاره ډېر ښه دوست او ملگری دی. له کتاب سره ملتیا او ملگرتیا موږ دعادي وگړو له چاپېریال څخه ډېرو لوړو افکارو او تصوراتو ته بیایي. له نورو اوسنیو انسانانو سره موملگري کوي اودهغوی له فکر او نظر څخه موخبروي

عزیزه الکوزۍ

دژبو او ادبیاتو دپوهنځي محصله

گودر او لنډۍ

گودر د پښتنو د کلتور د کتاب هغه رنگینه پاڼه ده، چې له نوم څخه یې د سړي زړه ته دېدنونه، مینه او ښکلا خپل ځان ورښکاره کوي او د پښتنو د یوې ټولگې په شان ورته ځان ښکاره کوي. څرنگه چې دنوم څخه یې معلومېږي گودر د پښتو ژبې سوچه کلمه ده او دپښتنو په ټولو سیمو کې دگودر کلمه عامه ده. کله چې موږ دگودر کلمه په خوله اخلو نو حتماً زموږ ذهن ته دپېغلو، منگي او مانديگري کلمې راځي. داهغه کلمې دي چې د پېغلو، ځوانانو، شاعرانو، سندرغاړو له خوا به داسې الفاظو او کلمو کې ستایل شوي چې انسان داورېدلو توان په ځان کې نه وینې چې په اورېدلو یې دخواږي جذبه او د مینې ولولې راپېڅوي. دپښتنو په سیمه کې دگودر غاړه په ماز دیگري کې د پېغلو په تود و ټکاړو گرموي څکه چې دا داسې ځای دی چې خپلې همزولې په کې جمع کېږي. گودر چېرې چې ښکلې او مستې پېغلې د اوبو راوړلو په بهانه له خپلو همزولو سره د زړه خواله کوي، خوښي کوي، د خپلو مینو دیدنونه کوي گودر د وياله او چینې سره هغه ځای ته ویل کېږي، چې په هغه ځای کې د منگي خوله په اسانۍ سره د اوبو په واسطه ډکېږي او د هغه سره نږدې کورونه د خپلو ورځنیو اوبو د پوره کولو کار اخیستل کېږي. چې گودر ته معمولاً نجونې ځي او ډېرې په خوښي دگودر څخه د اوبو راوړلو ته خوښېږي. څرنگه چې زموږ په وطن او په ځانگړي ډول د پښتنو په سیمو کې د نجو په تنگ راتنگه، میلو او مستیو ته اجازه نه شته او نه هم په کې یې له گودر څخه کوم بل ځای شته دی، نو پښتني نجونې گودر ځانته په دنیایي جنت کې شمېري، څکه چې هلته د خپلو همزولو نجونو سره د زړه د ډېرې راز ونه شریکوي او د خپلو یارانو سره د لیدن څخه خوند اخلي، څوک چې په کلي نوي د یارانې تار غځوي او څوک په کلي خپلو زړو یارانو ته تینگښت ټاټوونه لري. دلته یوه پښتنه نجلۍ د خپل یار د دیدن لپاره په ځان تکلیف منې او کوز گودر ته اوبو پسې ځي، چې هغه د پښتو په قول په یوه تیر دوه ښکاره کوي، چې وایي

اوبه د هر گودر خوږې دي
جانانه ستا دپاره کوز گودر ته ځمه

دلته دگودر په بهانه د یار د دیدن کولو سرابېره د پښتنې نجلۍ د مینې سپېڅلتوب هم ځان ښکاره کوي، چې د خپلې مینې لپاره په ځان تکلیف گالي او د یار دیدن کوي. په گودر کې نه یوازې د نجونو حسداگانې او د بنگړو شرنگهار شتون لري، بلکې هلته دگودر څخه یوه خه لري په هغې سیمه کې چې گودر ورته نه سالومېږي، ډېر زلمیان هم ننېدل کېږي، چې د ډېرو نجونو په منځ کې د یوې نجلۍ د ښالو خبره داسې په لنډۍ کې راځغلي

پرگودر سور سالو ښکاره شو
ما وې دې نورو اوبو اور واخیست مینه

دلته د سالو یا ټکري سور والی او هغه هم د یوې داسې نجلۍ په سر چې په مستي ورځني، هاخوا دې حوا سر اخلي او داېرې د خپل مین زړه زخمي کوي او یا هم کوم زلمیانو، چې دگودر دغاړې د مستو نجونو کتار او ټولگه بدلې وي، هغه بیا ځان دگودر د غاړې په شان غوارې، چې د نجونو د سرتاج شي او یا هم نجونې یې په خپل لاس راوشکوي او د زړه په سر یې کېږدي لکه چې وایي

حاوېده ما د گودر گل کړي
چې جینکۍ مې شوکوي سرکې مې ږدینه

دلته د هغه گل یادونه شوې، کوم چې دگودر په غاړه وي او نجونې هغه راشکوي او په خپلو ویښتانو کې یې د مستي د نښې او د ویښتانو د ښایست لپاره ټوکوي، چې د خپل مین زړه پرې ټکور کړي یا هم ځینې میننان گودر ته د ټولو انجونو او یا هم د حوره نجونو له تگ څخه سرټکوي او د خپلې مینې سره د بلې نجلۍ رانگ ورته ټکه ښکاري، لکه چې وایي

په گودر څه ټکه لوېدلې
چې کشره خور یې ندرگه ورسره ځینه

د پښتنو د کلتور د کتاب له پاڼو څخه دا څرگنېږي، چې پښتنې نجونې یوازې حتاگودر ته په اوبو پسې هم نه ځي، یا یې کشره خور او یا هم کشر ورور ورسره ځي، خو دلته دا کشره خور دې حوار عاشق ته د ټکې په څېر راځلي، چې دی یې د خپلې مینې سره د همرازۍ څخه بې برخې کړی دی. که څه هم د مور څخه حوره او پردې څه نشته خو کله چې یوه نجلۍ په کور کې د مور او پلار له خوا ورته زړه او بد ووېل شي هغه خپل دکه زړه گودر ته وړي او د گودر په غاړه دخپل زړه بېراس اوباسي. کله چې دگودر غاړه په شو او سرو رنگو ټوټه وي نو ځوانان یې بیا په شعرونو او لنډیو کې انځوروي

پرگودر سور سالو ښکاره شو
ما وې دې نورو اوبو اور واخیست مینه

کله چې په گودر د نجونو سره، سپین او شنه ټیکري راغونډ شي چې، ددوی ډېکري او درنگونو نیزوالی دومره تیر وي چې داونو ښکلا هم ځان سره اړوي. چې دلته دلسوي وینونکي هم دې ټکي ته اشاره کوي او وایي چې کله سور سالو په گودر راښکاره شي دغه سور رنگ دومره تېزوي لکه داور ناو چې سړی سېزي که څه هم اوبه داور ضد وي خو بیاهم هغه تاثیرات چې په سور سالو کې وي اوبه او اور ورته هیڅ دي.

یار مې ټوپک زه یې مرمۍ یم
په نورو غروگې یې ویشتم ورکه یې کړمه

*****

ورشه د یار خبر دې واخله
چې بې د یدنه دی سا ته لیو نی شونه

*****

ما ز دیگر چېرته وې چې نه وې
خوری وری زلفې په بام ولاړه وعه

ښځه او ټولنه

هغه هېوادونه پرمختګ کولای شي چې د ښځو لپاره يې د تحصيل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي

د ربوټونو پربنسټ په پکتیاولایت کې په ۷۰۰۰ محصلینو کې بوازې یوه سل نجونې دي. پردې خبر په تېره ډیوې واشنګټن مېشتې سپوږمۍ کاکړ او ډیوه کابل مېشتې افغان سعد عمار ترمنځ بحث و، د دوی دا بحث د بي بي سي د پښتو وېبپاڼې په بلنه د ربیناليک له لارې شوي چې دلته يې تاسو قدرمن لوستونکې د هېواد ورځپاڼې د ښځه او ټولنه په صفحه کې هم لوستی شئ:

سعد عمار:

په اوس وخت کې د افغانستان د مېرمنو لپاره لومړیتوبونه په څه ډول دي او هغه اداري یا افراد چې د ښځو د حقوقو په نوم په رسنیو کې لوړ غږ لري د کومو لومړیتوبونو لپاره اواز اوچتوي زما په اند، تر اوسه د افغان مېرمنو او نجونو هغه لومړیتوب چې باید ډېر بحث پرې شوی وای او ډېر څه غوښتل شوي وای هغه د تعليم او د ليک او لوست کچه ده د لوړوالي پرمختیا په باب لیکل شوي، چې د افغانستان په کليو کې په ډېر کم شمېر مېرمنې او نجونې ليک او لوست کولي شي. شايد له ۵ سلنې څخه هم کمې وي په ښارونو کې د ښځو د ليک او لوست کچه ۲۰ سلنه بودل کېږي، خو راپور وايي چې په دې سلنه کې د څرنګوالي او کيفيت ډېرې ستونزې شته، يوه عمده ستونزه په کې دا ده چې ښځینه ښوونکې نشته او که په کوم ځای کې وي، د هغوی د سواد کچه یاد ښوونکي کیفیت لوړ نه دی. هغه اداري چې خان د مېرمنو د حقوقو استازي يا مدافعين ګڼي، هغوی تر اوسه د ليک او لوست د ستونزې خبره په بنسټيز ډول نه ده مطرح کړې، د هغوی اکثره غوښتنې په دې راڅرخي چې ښځو ته ولې په هرې پروسې کې کمه برخه ورکول کېږي. د مثال په توګه، ځینو د ښځو د حقوقو مدافعينو دا خبره مطرح کړې وه چې په کابینه کې دې ارو مرو ښځو ته زیاته برخه ورکړل شي. تاسې به خبر یاست چې د افغانستان په اوسنۍ کابينه کې د ښځو شمېر د امریکا او د بریتانیا تر کابینې ډېر دی په داسې حال کې چې په امريکا او بريتانیا کې د ښځو د ليک او لوست کچه ۹۹ سلنه ده. په امريکا کې يوه ورځ چا شکایت و نه کړ چې ۹۹ سلنه مېرمنې ليک او لوست کولي شي. خو د امريکا په کابينه کې بوازې درې مېرمنې ځاي لري، خو په افغانستان کې چې د ښځو د ليک او لوست کچه ۱۰ سلنه ده، دلته په کابينه کې په څلورو مېرمنو هم ځینې اداري او فعالان خوشاله نه دي. همدارنګه، د افغانستان په ولسي او مشرانو جرګو (پارلمان) کې د ښځو سلنه د امريکا او بريتانيا د پارلمان نه لوړه ده. دا ماته جالبه ده چې د افغانستان له پارلمان د ښځينه غړو فيصدي د امريکا له پارلمان څخه لوړه ده. په افغانستان کې د ښځو او نارینه وو د ليک او لوست د سلنې توپير ۳۰ دي د دغه توپير د راکمولو په اړه تر اوسه ما داسې خوځښت نه دی لیدلی چې هدف یې رښتیني ډول دا وي چې ښځې او سړي دې په یو انډول تعلیم ترلاسه کړي. زما په نظر ۳۰ سلنه توپیر د ښځو او سړو ترمنځ ډېر زیات دی. اوس اکثره د ښځو د حقوقو فعالان دا خبره راپورته کوي چې په ستره محکمه کې

دې هرومرو ښځینه قاضیانې مقررې شي او همدارنګه ځینې ولایتونه دې ښځو ته ورکړل شي. په اوس وخت کې او د افغانستان د حالت په نظر کې نیولو سره، دا غوښتنې د مېرمنو ستونزې نه شي حلولی. اوس مهال لومړیتوب دا دی چې د مېرمنو د ليک او لوست کچه لوړه شي. د بي بي سي د تازه ربوټ پر بنسټ د پکتیا په پوهنتون کې ۷۰۰۰ محصلین زده کړې کوي او بوازې ۱۰۰ نجونې په کې محصلانې دي تر اوسه چا په دې اړه غږ نه دی پورته کړی چې ولې د نجونو ونډه د ولایاتو په پوهنتونونو کې کمه ده او نه یې چا د حل لارو باندې فکر کړی دی. زه د ښځو د کار، وظیفې او یا د لوړې دندې مخالف نه یم، زه په دې نظر یم چې د لومړیتوبونو په انتخاب کې له دغه کار واخلو، موږ نه په اوس وخت کې د کوم کار لپاره مبارزه په کار ده؟ په کابینه او سترې محکمې کې ښځې ډېرې کړو او که په ټول افغانستان کې د مېرمنو او نجونو د ليک او لوست کچه لوړه کړو؟ په کليوالو سیمو کې خلک په دې پوه کړو چې په نجونو باندې تعليم وکړي او ښوونځي ته د تګ اجازه ورکړي؟ شاید ځواب دا وي چې دواړه کارونه مهم دي په دې کې شک نه شته، خو لومړیتوب کوم یو ته ورکوو؟

سپوږمۍ کاکړ:

د ښځو استازیتوب په حکومتي او غیر حکومتي ارګانونو کې او د نجونو زده کړې ته پاملرنه دوه بېلا بېلې موضوع ګانې دي. زه تاسو سره موافقه یم چې د نجونو د زده کړې په موضوع باندې باید ډېر غور وشي؛ خو له دې خبرې سره مو ستونزه لرم چې اوس مهال پاملرنه باید بوازې د نجونو د پوهنې لور ته واړول شي، نه د دوی کار ته په ۲۱مه پېړۍ کې ایا موږ دې ته انتظار وباسو چې د افغانستان ټولې ښځې اول باسواده شي او بیا لوړو دندو ته وګومارل شي؟ اوس مهال دواړو ته باید موازي پاملرنه وشي که موږ پر دې بحث وکړو چې کوم يو ته لومړيتوب ورکړو، دا به د وخت ضايع کول وي اوس افغانستان له هغې مرحلې راوتلی موږ باید پر دې بحث وکړو چې څرنګه ښځو ته د تعليم او کار فرصت برابر شي، نه دا چې ايا د ښځو لپاره تعليم او کار ضرور دی او که نه؟ او کوم يو ته بايد لومړيتوب ورکړو (زه دلته خو ټکو ته اشاره کوم

لومړی: دا چې که په افغانستان کې د مېرمنو د تعليم او د ليک او لوست کچه ټيټه ده، دا ستونزه بوازې د ښځو د حقوقو مدافعين او هغه ښځې چې په حکومت کې دنده ترسره کوي نه شي حلولی د پوهنې او د لوړو زده کړو وزارت بايد د دې کار لپاره منظم پلان جوړ کړي چې نجونو ته د درس ويلو زمينې برابرې شي او کورنۍ يې په دې وپوهول شي چې د نجونو زده کړه څومره اړينه ده لکه د هلکانو. د ښځو تعليم ته بايد ډېر جدي کار وشي په تېره بيا هغه ښځې چې په کليو او بانډو کې ژوند کوي او د ژوند شرايط يې ډېر سخت دي څکه چې دغه ښځې د افغانستان اکثريت جوړوي. زموږ بحث په دې دی، چې په ګرديز کې د پکتيا پوهنتون ۷۰۰۰ محصلين لري، څه کم سل يې نجونې دي دا ولې؟ او دلته ملامت څوک دی؟ ملامته هغه کورنۍ دي چې خپلې نجونې يې لوړو زده کړو ته نه دي پرېښې، ملامته هغه ټولنه ده چې فکر کوي ښځو ته لوړې زده کړې مهمې نه دي ګرم

هغه سخت دريځه اوريکي دي چې تل د نجونو د تعليم پر خلاف يې خپله تبليغ کوي او هغه افغانان هم ملامت دي چې د سيمې د باورې امن د راوستلو په چارو کې مرسته نه کوي. د ښځو د حقوقو فعالان دومره کولی شي چې د تعليم د اهميت په اړه خبرې وکړي او د ټولو تعليمي ادارو پام د ښځو او نجونو تعليم ته راواړوي دا د دوی لپاره شونې نه ده چې د هر کور دروازه وټکوي او کورنۍ دې ته وهڅوي چې خپلې نجونې او خوېندې د ښوونځي او پوهنتون مرکزونو ته واستوي. که څه هم مدني ټولنې په خپل کار شي بوهېږي او په دې لړ کې لازم ګامونه اخلي، خو له دې سره سره بايد د حقوقي پام د هغو سيمو لور ته واړول شي چې ستونزې په کې زياتې دي. موږ اړينه او مرمنې؛ بايد مدني ټولنې دې ته وهڅوو چې هغو سيمو ته د ورتګ لارې چارې وڅېړي. د ښځو او سړو سره مخامخ مرکې او مرکې پيل کړي او د ستونزو د کمولو او حلولو په هکله ورسره خبرې وکړي. البته دا د يوې ورځې کار نه دی بلکې ډېر وخت او حوصلې ته اړتيا لري او په کار ده چې دواړه کاره موازي پر مخ لاړ شي دا په دې معنا چې هغه ښځې او نجونې چې لوړې زده کړې او د کار تجربه لري، هغوی دې په حکومتي او غير حکومتي موسسو کې جذب شي او هغه نسل چې تر اوسه دلته پورې نه دي رسېدلي، هغوی ته د زده کړې شرايط برابر شي.

دويم: دا چې که څه هم ښځې د افغاني ټولنې نيمايي برخه جوړوي، خو بيا هم په هر بهير کې د دوی لازمه ونډه له پامه غورځول کېږي. دا يو حقيقت دی، او له دې نه څوک سترګې نه شي پټولی موږ وليدل چې ښځو په ورستيو انتخاباتو کې د سړو په څېر ونډه واخيسته که تواقدانو د ښځو رايې غوښتې، نو په حکومت کې هم بايد برخه ورکړي په مېليونونو ډالر د افغانستان د مېرمنو په نوم ولګول شوي، خو که يې ډېره کمه او د ليک او لوست د کچې په لوړولو کې د پاملرنې څومره نه وه. د لومړيتوب بحث په دې ځانه دي چې بوازې تعليم نه دې کار وشي او د مېرمنو لپاره دې د کار په فرصتونو ډېره نه کوي. د وخت او پيسو ضايع کول دا دي چې مېرمنې بې سواده پرېښودل شي او په مېليونونو ډالر د هغو بهرنيو او کورنيو سلاکارانو په معاشونو مصرف شي چې دلته د ښځو د حقوقو د فعالانو په نوم کار کوي. د ښځو د حقوقو د يوه سلاکار په معاش باندې د افغانستان په يوه کلي کې نجونو ته ښوونځي جوړېدای شي. هغه سلاکار خپله شپه او ورځ په دې تېروي چې ښځې دې سترې محکمې کې مقررې شي او بل خوا زموږ د کليو نجونې بې تعليمه پاتې کېږي دا يوه جدي موضوع ده، او اوس مهال په زما لپاره لومړيتوب دا وي چې کليو کې نجونې بې تعليمه پاتې نه شي په کليوالو سيمو کې چې اکثره خلک يې د ليک او لوست سره اشنا نه دي او ځينې يې بالکل بې تعليمه دي، هغوی به څنګه د تعليم په ارزښت پوه شي. همدغه کسان بايد دا خيال کار وساتي چې د همدې پوهاوي لپاره مثال اخلي په دې کې هيڅ شک نه شته چې د افغانستان د ټولنې نيمايي برخه مېرمنې دي، خو دلته که د بېلګې په توګه د افغانستان وګړي ۳۰ ميليونه حساب کړو، نو

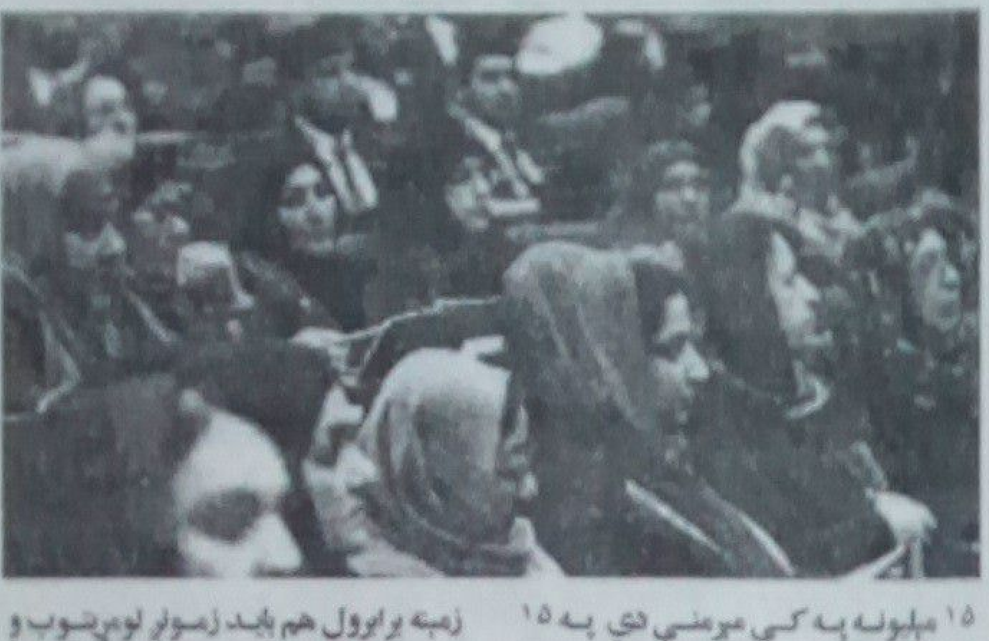

۱۵ ميليونه په کې مېرمنې دي په ۱۵ ميليونو مېرمنو کې بوازې لس سلنه مېرمنې ليک او لوست کولي شي، او هغو مېرمنو چې لوړ تحصيلات يې ترلاسه کړي وي، بيلې فيصدۍ يې تر دې هم ډېره کمه وي بل خوا هېواد کې د مېرمنو په پرتله د سړو د ليک او لوست کچه ۳۰ سلنه لوړه ده، کله چې د ښځو او سړو تر منځ د ليک او لوست فيصدۍ برابره شوه، نو بيا په همغه اندول د حکومتي دندو د وېش خبره مطرح کېدای شي اوس مهال د امريکا په کابينه کې اووه ښځې او په سترې محکمې کې درې ښځې کار کوي په دې سربېره ښځې د واليانو، سناتورانو او استازو په توګه هم دندې ترسره کوي. ښځې رياستي، مديرانې او مشرانې هم يې شمېره دي. هو؛ د سړو په نسبت په حکومتي ارګانونو کې او په ځينو غير حکومتي ارګانونو کې ښځې کمې دي، خو ښځې زيات بلې چې دلته نشه نه منځه يوسي. د امريکا په هر شرکت کې دا هڅه کېږي چې څنګه د جنډر (ښځو او سړو) مساوات وساتل شي. ما دا هم د سړو نه اورېدلي چې اکثره ښځې د لياقت له مخې نه بلکې د دې لپاره جګو پوستونو ته ګومارل کېږي چې د جنډر موضوع حل شي که د افغانستان اوسنۍ کابينې ته وګورو نو دا مالومېږي چې اکثره وزيران حکومتي تجربه نه لري او يا هم کومې څوکۍ ته چې مقرر شوي، تجربه يې نه لري دلته مو موخه سړي او ښځې دي زموږ په حکومت کې دلته په ډېرو لوړو پوستونو کې داسې سړي شته چې د ورسپارل شوېو دندو د پرمخ وړلو وړتيا نه لري. په دا چې په لوړو دندو کې د ښځو ګومارل بايد سمبوليکه نه وي او نه لري او د لياقت او تجربې له مخې وي.

درېيم: دا چې که د تعليم موضوع زموږ لومړيتوب وي، نو لوستو ښځو ته د کار زمينه برابرول هم بايد زموږ لومړيتوب و اوسي څکه لکه سړو غوندې دوی هم بايد د خپلو زده کړو ثمره وګوري. همدارنګه ورو نجونو ته بايد سترې ښځې ور وېژندل شي چې دوی يې د ايډيال په شکل ځانته وبيسي، زيار وباسي چې ځان د هغوی درجې ته ورسوي. د ياددولو وړ ده چې په امريکا کې هم تر ۱۹۲۰م کال پورې ښځو ته د رايې ورکولو اجازه نه وه، خو اوس ښځو د ژوند په ټولو ډګرونو کې پرمختګ کړی دی. په افغانستان کې هم بايد د ښځو ونډه په حکومتي او غير حکومتي موسسو کې ډېره شي څکه که موږ د افغانستان پرمختګ غواړو نو د خپلو وګړو د نيمايي په حذفولو کې دغه پرمختګ نه شونی دی. له دريو لسيزو جګړو وروسته اوس د دې وخت راغلی چې ښځې او سړي په ګډه دا هېواد آباد کړي. په نړۍ کې هيڅ داسې پرمختللی هېواد نه شته چې پرته د ښځو له فعالې ونډې يې پرمختګ کړی وي. په بل عبارت، نن سبا بوازې هغه هېوادونه پرمختګ کولی شي چې د ښځو لپاره يې د تحصيل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي.

سعد عمار:

اوس مهال د افغاني مېرمنو لپاره لومړيتوب څه دی؟ دا ده چې د ښځو د حقوقو فعالانو تر اوسه د نجونو د تعليم او مېرمنو ته په حکومت کې د لوړو پوستونو لپاره غږ په يو ډول نه دی پورته کړی. د مېرمنو د ليک او لوست لپاره چې څنګه په کار ده هغسې يې غږ نه دی پورته کړی او د فعالانو دا نا انډوله مبارزه د دې لامل شوه چې په تېرو ديارلسو کلونو کې چې څنګه لازمه وه، هغسې د مېرمنو د ليک او لوست کچه لوړه نه شوه. فعالان يې د لوړو پوستونو لپاره غږ اوچتوي او د ليک او لوست فيصدۍ لوړولو ته يې کمه پاملرنه کوي نو دا زما په نظر په لومړيتوب کې تېروتنه ده. زه اوس هم په خپلې خبرې ټينګار کوم، کوم شور مشور چې ۹ کلیې کې د ښځو د ونډې ۹ سړه دله موږ وايو هغه لوړو هېوادونو کې ۹ لېدل کېږي په داسې حال کې چې هلته د ښځو او سړو د ليک او لوست کچه سره برابره وي. د امريکا او بريتانيا مثال مې څکه راوړ چې هلته د ښځو او سړو د ليک او لوست کچه برابره ده خو بيا هم د ښځينه وزيرانو شمېر يې د افغانستان له ښځينه وزيرانو زيات نه دی. په کابينه کې زما اشاره وزيرانو ته وه. تاسې فکر کوم عمومي زيات او لويه خاروالي هم وزيرانو کې شمېرلي (زه يو ځل بيا تکراروم) چې پر لوړو دندو د مېرمنو د ګومارلو مخالف نه يم، بلکې دا د ټولنې ضرورت ګڼم. خو په خپل وخت او په تدريج سره کله چې د ښځو د ليک او لوست کچه لوړېږي په همغه کچه دې لوړ پوستونه هم ورکول کېږي، خو که د تعليم کچه يې نه لوړېږي او د لوړو دندو لپاره يې څو برابره زيات غږ اوچتېږي نو دا يا زما په نظر يوه غير طبيعي او نا انډوله مبارزه ده او دې ته زه په لومړيتوبونو کې تېروتنه وايم.

سپوږمۍ کاکړ:

ماورانډې ووېل چې د ښځو د تعليم په برخه کې بايد سړي او ښځې دواړه په ګډه کار وکړي. حکومت، د پوهنې وزارت بايد په کليو او لرې پرتو سيمو کې د نجونو لپاره ښوونځي جوړ کړي. په افغانستان کې داسې ښځې اوس هم ډېرې دي چې د ښځو د ليک او لوست د کچې د لوړولو په برخه کې کار کوي. ښوونځي جوړول د پوهنې وزارت کار دی نه د ښځو وزارت کارکوونکي، سړي او ښځې، بايد په دې برخه کې منظم پلان جوړ کړي چې د هېواد ټولو نجونو ته د زده کړې مساوي زمينه برابره شي. دا سمه خبره په کابينه او پارلمان کې ښځې او سړي برابر نه دي؛ بلکې د ښځو کچه د سړو په پرتله ډېره کمه ده. ايا تاسو فکر کوئ چې دا څلور څوکۍ په کابينه کې هم ښځو ته نه وای ورکړل شوي؟ په سړي سالاره ټولنه کې چېرته چې سړي فکر کوي بايد ټول واک د دوی په لاس کې وي، دا ډېره مهمه ده چې ښځې د خپلو حقونو لپاره مبارزه وکړي. ښځې د افغانستان نيمايي وګړي جوړوي او دا د دوی حق دی چې په حکومت کې ورته برخه ورکړل شي. په اخر کې زه بيا هم تکراروم چې په نړۍ کې داسې هېواد نه شته چې د ښځو د فعالې ونډې پرته يې پرمختګ کړی وي. موږ بايد لوستو ښځو ته د کار زمينې برابرې کړو او نالوستو نجونو ته د تعليم فرصتونه برابر کړو. نه سړي د ښځو پرته پرمختګ کولی شي او نه هم ښځې د سړو پرته د دوی ګډه فعاله ونډه يوه پرمختللې ټولنه جوړولی شي.

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاينې...

کې يې ډېر رول ولوباوه

پوښتنه: کوم ځوانان، چې پښتو ادبيات زده کوي ددې لپاره، چې په راتلونکې کې وتوانېږي کتابونه وليکي او پښتو ادبياتو ته ونډه ورکړي ورته څه سپارښتنه لرئ؟

ځواب: ځوانان بايد خپل علم پښير کړي، خو چې ددوی علم پوخ نه شي له يوه کتاب نه هغې استنباط نه شي کولای لکه څنګه، چې ورته په کار ده کله چې علم پوخ شو يا دې هغه وکړي، چې پښتو ادبيات چې په دريو مهمو دورو لکه لرغونې دوره، کلاسيکه دوره او معاصره دوره وېشل شوي دي، د لرغونې دورې ادبيات، چې د امير کروړ جهان پهلوانه راواخلي يا ترڅې نه، د ټولو دورو آثار، چې مشهورو شاعرانو، ليکوالو او محققينو ليکلي او ټولنې ته يې وړاندې کړي دي هغه دې مطالعه کړي. دغو آثارو په زيا کې يا دوی کولای شي چې دخپلې خوښې مضمون وليکي. هغسې ورته لاره خلاصېدلې شي لکه، چې يو سړک بوي سيمې ته ليرشوی وي. خو پر سړک تګ يو چل غواړي دغه چل ډېروهې، او تحصيل نه لارې ترلاسه کېدای شي کله چې ځوانان دخپلې اوتحصيل لپاره پوهه ترلاسه کړي يا په ډېرو آسانۍ سره کولای شي علمي، ادبي او تحقيقي آثار وليکي، چې وتوانېږي دپښتو ژبې ادبيات بډای کړای شي

هېواد _ نوري

پروين فيض زاده ملال ديوې بريالۍ شاعرې په توګه

عبدالهادي قريشي

پروين فيض زاده ملال د ۱۳۸۳ لمريز کال دجوزا په مياشت کې دکندهار دتاريخ په اوږدو کې په علمي- تحقيقي سيمينار کې ديوې مقالې اوشعر په ويلو په وځلېدله پروين ملال دپښتو په معاصرو ليکوالانو کې يوه پېژندل شوې څېره ده او په دې ډګر کې دځانګړي حق خاونده ده. نوموړې په ۱۳۳۷ ل کال دسلواغې په ۱۱مه نېټه دښکلي کندهار په دريمه ناحيه کې داروابناد عبدالشکور خان پوپلزي په کاله کې زېږېدلې ده. پروين ملال خپلې لومړنۍ زده کړې له کوره پيل کړې، بيا يې دزرغونې انا په عالي ليسه کې تر ۱۲ ټولګي پورې زده کړې وکړې، له دې وروسته د طلوع افغان، په تاريخي ورځپاڼه کې دپښتو ادبياتو دبرخې مسئوله شوه، بيا په ۱۳۵۱ ل کال کې په راډيو افغانستان اوله دې وروسته دافغانستان د ملي راډيوټلوېزيون مرستياله او بيا پربو دبېره شوه نوموړې دخپل لوړ تخيل په درلودلو سره خپل درد، لوړتيا، روڼتيا اوجمال دټولنې په وړاندې ايښې دي او په نظم اونثر سره يې ليکنې کړې دي او دشعر دکلام يوه نمونه يې داده

دسيند پرغاړه
زما د ورو واده دی
شپې ته خو وينې که ۱۴
څه بې مثاله ستاښم دی هلته
زما دپلا دکلا هسک وجوله
دآسمان ستورک په خپلو
خوکو اخلي
زما د ورور دنګرېزو په شپه
دمازيګر سره شفقونه راوړي
شمله يې هسکه ده له هسک
نښتره
دسپين نرګس په شالې
ښکليو جامو کې لکه زېرې دسبا
خلېږي مخ ته يې هم آس ولاړ دی
پښه په رکاب کې ږدي
بابا يګړې کې ورته ګل لومې
ښکارې، چې درومي اوله بر
کلي ته ناوې راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپورت نړۍ

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ اتلولي وګټله

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ د یو ورځنیو سیالیو اتلولي وګټله. د سیالیو پایلوبه د دوشنبې په ورځ د کابل په نړیوال لوبغالي کې د لغمان او پکتیا ترمنځ وشوه. چېه پکتیا وګټله. لغمان ته یې د منډو جوړولو بلنه ورکړه. د لغمان ټوله لوبډله په ۴۸ اوورونو کې وسوځېده او مقابل لوري ته یې د ۱۶۲ منډو هدف ورکړ. د لغمان په لوبډلې کې، خیبر ۳۷ او شفیق الله شفق ۳۲ منډې وکړې. د پکتیا لوبډلې په ۲۹ اوورونو کې د غني، خدران د ۵۸ او یونس احمدزي ۴۹ منډو په مرسته، ورکړل شوی هدف پوره او اتلولي یې وګټله. د لوبې غوره لوبغاړی هم غني خدراني شو. د افغانستان د کورنیو

لوبډلو ترمنځ دغو سیالیو ته د «الکوزي- بابای ملت» نوم ورکړل

په ۱۲ مه د دوشنبې په ورځ ختمې شوې، پایلوبه په یو سیمه ییز تلویزیون

شوې و. دغه سیالی له شاوخوا دوو اوونیو راهیسې روانې وې او د جون

هم ښودل کېده. په دغو سیالیو کې د کابل، پکتیا، خوست، ننګرهار،

لغمان، پروان، کندهار او کندز ولایتونو لوبډلو ونډه اخیستې وه. د افغانستان د کرېکټ بورډ په اعلامیه کې ویل شوي چې د دغو سیالیو هدف د کورني کرېکټ وده او ملي لوبډلو ته د غوره لوبغاړو موندل وو. د دغه ټورنمنټ تر ټولو غوره توپ وهونکی یونس خان احمدزی، غوره توپ اچوونکی احمدضیاء او طاهر خان و ټومول شول. د کرېکټ د چارو شنونکي وايي هغه هېوادونه چې کورنی کرېکټ یې په زوان وي، نړۍ ته هم ښه لوبغاړي وړېژندلی شي. د یادولو وړ ده چې د کرېکټ ملي لوبډلو ته یو شمېر لوبغاړي له همدغو کورنیو سیالیو څخه ور پېژندل شوي چې، رحمت شاه، حشمت شهیدي، نجیب خدراني، شبیر نوري، فرید ملک او یو شمېر داسې نور لوبغاړي یادولی شو.

د نجونو د والیبال لوبډلې د دولت ملاتړ غواړي

د سوریې په وړاندې د افغانستان د فوټبال د ملي لوبډلې ستره ماتې

سوریې د افغانستان د فوټبال ټیم له ۶ ګولونه ورکړل. د هېواد د فوټبال ملي لوبډله له کامبوج سره د سیالۍ لپاره دغه هېواد ته رسېدلې. د فوټبال د نړیوال جام د غوراوي سیالۍ کې سوریې افغانستان له ماتې ورکړه. د افغانستان ټیم د فوټبال د ۲۰۱۸

نړیوال جام ته د غوراوي لومړۍ سابقه پر سوریې وبایلله. دا سابقه چې په امنیتي دلایلو د کابل پر ځای د جمعې په شپه د ایران په مشهد کې وشوه، د سوریې ټیم وتوانېد چې خپل افغان سیال ته شپږ ګولونه ورکړي. د افغانستان د فوټبال مسوولانو ویلي و

بېلابېلو وسله والو ډلو له لوري ټوټه ټوټه شوی، دومره ښه لوبه وکړې افغان لوبغاړو، سره له دې چې په لوبغالي کې د افغان ننداره‌چیانو شمېر خورا زیات و، ونه کړای شول چې سوریې ته کوم ګول ورکړي. افغانستان به درې نور مېچونه هم د خپل هېواد پر ځای په ایران کې وکړي. د اسیا د لوبې وچې د هېوادونو ټیمونه په ۸ ډلو وېشل شوي او په هر ګروپ کې پنځه ټیمونه له یو بل سره مخامخ کېږي. د افغانستان ټیم له سوریې، جاپان، کمبودیا او سینګاپور سره په یوه ګروپ کې دي. د ۲۰۱۸ کال د فوټبال د نړیوال جام سابقې به روسیې کې کېږي

چې دې سابقې ته یې خورا ښه تیاري نیولې او داډه دي چې سوریې ته ماتې ورکوي. ګومان نه کېده چې د سوریې ټیم، چې هېواد یې د

فلویډ مې ویدر د نړۍ ډېر شتمن لوبغاړی دی

امریکایي سوکوهونکي فلویډ مې ویدر د نړۍ تر ټولو شتمن لوبغاړی بلل شوی دی. د نړۍ د شتمنو مجلې پر وینا په تېرو ۱۲ میاشتو کې مې ویدر د نړۍ په کچه تر ټولو لوبغاړو زیاتې پیسې ګټلې دي. د کال د شتمنو لوبغاړو لیست ښيي چې په تېر یوه کال کې مې ویدر ۳۰۰ میلیون ډالره ګټلي، چې دا ...

... فلویډ مې ویدر، امریکایي سوکوهونکي ۳۰۰ میلیون ډالر، ... پکیو، فلیپیني سوکوهونکي ۱۶۰ میلیون ډالر، کریسټیانو رونالډو، فوټبالر ۷۹ میلیون ډالر، لیونل میسي، فوټبالر ۷۳ میلیون ډالر، راجر فیډرر، ټېنس لوبغاړی ۶۷ میلیون ډالر ... لوبغاړی ۶۲ میلیون ډالر، لیبرون جېمز، باسکېټبال لوبغاړی ۶۴ میلیون ډالر، فیل میکلسن، ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، ټایګر ووډز، ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، کوبي براینټ، باسکېټبال لوبغاړی ۴۹ میلیون ډالر لري.

نوي زیلانډ انګلستان ته په ۳ وېکټو ماتې ورکړه

د انګلستان لوبډلې د ټچې له ګټلو وروسته د بېټینګ کولو پرېکړه وکړه او ټوله لوبډله یې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده نوي زیلانډ په دریمه یو ورځنی کرېکټ لوبه کې انګلستان ته په درې وېکټو ماتې ورکړه او د پنځو لوبو لړۍ کې ۱-۲ مخکې شو. انګلستان نوي زیلانډ ته د ۳۰۳ منډو هدف وټاکه او مېلمه لوبډلې د کین ویلیمسن او راس ټېلر د سلیزو پر مټ دغه هدف په ۴۹ اوور کې د اوو لوبغاړو په سوځېدو پوره کړ. د دغه ستر هدف د پوره کولو لپاره د نوي زیلانډ دوه لوبغاړي هغه مهال وسوځېدل چې د نوي زیلانډ ټولې منډې ایله ۳۶ وې. خو وروسته د نوي زیلانډ لوبغاړو لوبه کابو کړه او ویلیمسن او ټېلر د ۲۰۶ منډو شراکت جوړ کړ چې کورنۍ لوبډلې ته په یو سرخوږي بدل شو.

ویلیمسن له ۱۱۸ منډو وروسته د وایلي په توپ وسوځېد او ټېلر هم د وایلي په توپ په ۱۱۰ منډو له میدانه ووت. د انګلستان لوبډلې د ټچې له ګټلو وروسته د بېټینګ کولو پرېکړه وکړه او

پر دریمه وېکټه له روټ سره د ۱۰۵ منډو ملګرتیا وکړه. د نوي زیلانډ له لوري ټم ساوتي او بین ویلر درې، درې او مېټ هینري دوه لوبغاړي وسوځول. تر دې وړاندې په اوول

ټوله لوبډله یې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده. د انګلستان له لوري ښه لوبه کپتان اېین مورګن وکړه، ده په ۸۲ توپونو د ۴ څلوریزو او ۲ شپږیزو پر مټ ۷۱ منډې وکړې. ده

کې په دویمه یو ورځنی لوبه کې نوي زیلانډ انګلستان ته د ۱۳ منډو په توپیر ماتې ورکړه. خو د برمنګهم په لومړنی یو ورځنی لوبه کې انګلستان بیا نوي زیلانډ ته په ۲۱۰ منډو ماتې ورکړه.

ایران محدود شمېر ښځو ته د ورزشي لوبو د لیدو اجازه ورکوي

ډیونټې والډر د درانه وزن سوک وهنې اتلولي وګټله

امریکایي سوکوهونکي ډیونټې والډر د نړیوالې سوک وهنې د

امریکا د الاباما ایالت کې ترسره شوه. ۲۹ کلن ډیونټې والډر تېره

درانه وزن اتلولي، اېرک مولینا ته په ماتې ورکولو وګټله. دغه لوبه د

جنوري میاشت بېرمن سټیورني سره مسابقه لرله او هغه ته یې ماته

ورکړه. دا لومړنی امریکایي سوکوهونکی دی چې له ۲۰۰۷ کال راهیسې د درانه وزن اتلولي ګټي. ده تراوسه ټولې ۳۴ لوبې کړې چې یوه یې هم نه ده بایللې. ۳۳ کلن مولینا دوه لوبې بایللې او والډر دی د لوبو په څلورم او پنځم پړاو کې له پښو وغورځاوه. دوه متره جګ والډر کېدای شي له والډمیر کلېچکو سره لوبه وکړي چې له ۲۰۰۴ کال څخه یې ماته نه ده خوړلې او د نورو کمربندونو اتلولي لري.

ښایي روسیه او قطر د نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي

په دې وروستیو کې د فوټبال نړیوالې اداره په مالي فساد تورنو چې له همدې امله د دغې ادارې ټول ‌ټاکل شوي مشر هم استعفا ورکړه. دومینکو اسکالا د فیفا نړیوالې ادارې چګ‌وړي چارواکي رسنیو ته د مالي فساد په اړه ویل چې چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې روسیه او قطر د نړیوال جام کوربه توب ترلاسه کولو لپاره د دغې ادارې مشرانو ته رشوت ورکړی وي نو دغه هېوادونه به د ۲۰۱۸ او ۲۰۲۲ز نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي. دا په داسې حال کې ده چې تېره اوونۍ د دغې ادارې د پنځم ځل لپاره ټاکل شوي مشر سپ بلاټېر یوه ورځ وروسته له ټاکل کېدو استعفا وکړه

او د دغې ادارې څینې چګ‌وړي چارواکي د مالي فساد په تور په مختلفو هېوادونو کې د پولیسو له خوا ونیول شول. دومینکو اسکالا په دې اړه رسنیو ته

ویل «که چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې د نړیوال جام کوربه توب د دغې ادارې مشرانو او نورو چګ‌وړو چارواکو ته د رشوت او پیسو ورکولو له امله قطر او روسیې

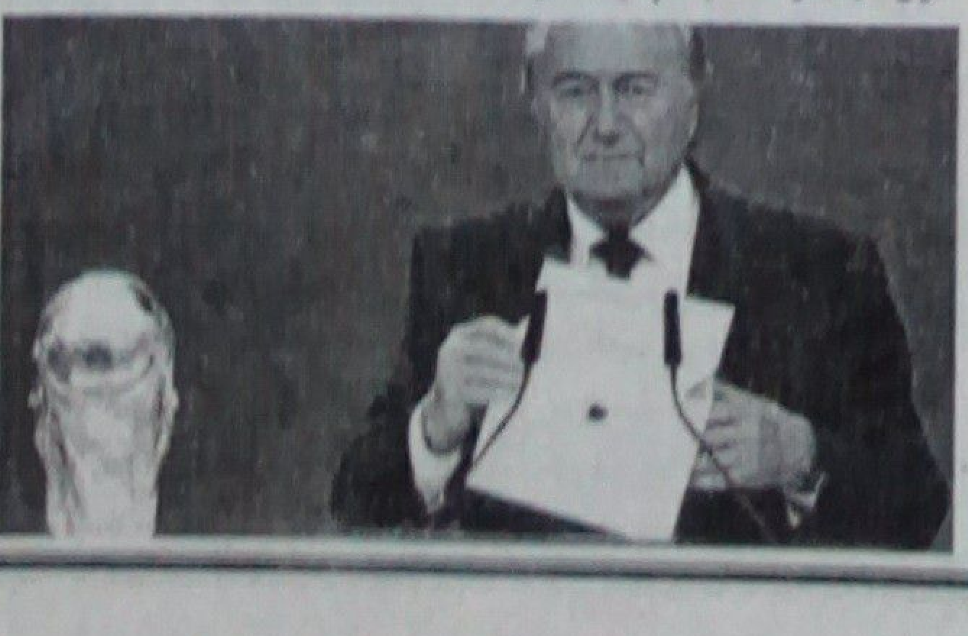

له ورکړل شوي وي نو په دې صورت کې به دغه پرېکړه لغوه شي.» اسکالا ټینګار وکړ چې تر دې مهاله په دغو دوو برخو کې د مالي فساد په اړه هیڅ ډول شواهد شتون نه لري او دغه اداره کوښښ کوي چې په دې برخې کې خپلو څېړنو ته ادامه ورکړي. خو ورځې وړاندې هم د فوټبال د نړیوالې ادارې اووه چګ‌وړي چارواکي د مالي فساد په تور د جرمني په زوریخ ښار کې د پولیسو له خوا ونیول شول. د فیفا ادارې نیول شوي کسان د هغو ۱۴ کسانو له ډلې څخه دي چې د امریکایي محکمې له خوا په مالي فساد تورن شوي. دغو ۱۴ کسانو تېرو ۲۴ کلونو کې ۱۵۰ میلیونه ډالره د رشوت په ډول ترلاسه کړي.

(c) kabolbin.com: The Digital Library

اقتصاد او سوداګري

پیام محترمه بی بی گل غنی به مناسبت تجلیل از روز جهانی زنان:

نقش زنان را باید محدود به بچه دار شدن نسازیم

وزارت امور زنان به افتخار روز مادر کنفرانس علمی را تحت عنوان «زنان، ایثار، صلح واعتماد سازی» بتاریخ ۲۴ جوزا سال روان در هوتل کابل ستار تدویر نمود. در این کنفرانس هیئت رهبری وزارت امور زنان، اعضای ریاست عمومی اداره

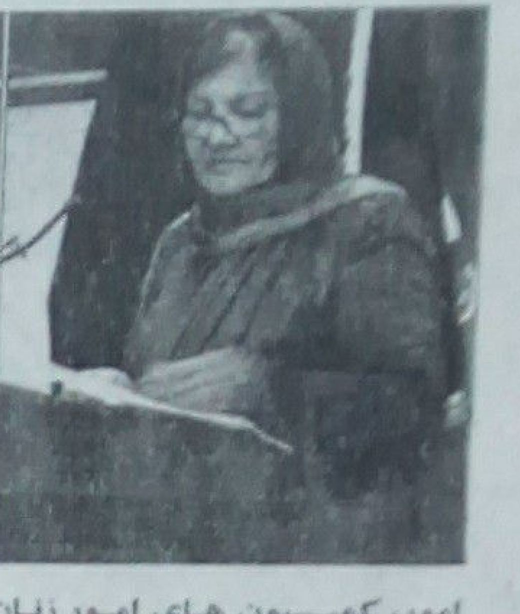

امور، کمیسیون های امور زنان مشرانو جرگه، ولسي جرگه ومسولین عالی رتبه وزارت خانه ها و روسا و مدیران حقوق ریاست های امور زنان ولایات کشور اشتراک ورزیده بودند.

درآغاز این کنفرانس علمی پیام جلالتماب محمد اشرف غنی رئیس جمهوری کشور توسط محترم اسدالله غضنفر قرائت گردید. درپیام ضمن ابراز تبریکی به مناسبت تجلیل از روز مادر ومقام مادر در ارشادات دینی ما و در رابطه به مقام مادر ارج گذاشته شده است ودر احادیث نبوی چنین ذکرگردیده است، که بهشت زیرپای مادران است. متاسفانه درکشور ما ملیون ها مادر هنوز هم به سبب فقر، جنگ و خشونت از نعمات زندگی محروم اند ودربیچاره گی وپریشانی بسر میبرند. درقسمت دیگر ی از پیام رئیس جمهوری باور مندی به فردای روشن وتعهد درجهت فراهم آوردن شرایط بهتر زندگی برای مادران وخواهران آمده است. امروز ملیون ها دختر به مکتب میروند، که نوید دهنده فردای بهتر است وهمچنان به برکت آزادی های داده شده توسط قانون اساسی وقانون مدنی زنان افغان در امور اجتماعی وسیاسی سهم فعال داشته واراده ما اینست که این سهم گیری افزایش یابد.

به تعقیب دلبر نظری وزیر امورزنان با ابراز مراتب تبریکی وتهنیت به مناسبت روز مادر وتوضیح جایگاه ومقام مادران در ارشادات قرآنی، احادیث نبوی و تلاش های مادرانی که درمسیر پرورش وتربیت سالم فرزندان شان جهت انکشاف واعتلای کشور سعی و تلاش خستگی ناپذیر را به خرج داده اند تقدیرگردیده واز ارگانهای دولتی، نهاد های ملی وموسسات بین المللی خواست تا در راستای بهبود وضعیت مادران درکشور با راه اندازی برنامه های گسترده وموثر صحی، اقتصادی واجتماعی با وزارت امور زنان همگام شوند و از این قشر انسان ساز حمایت نمایند.

وی افزود: امسال متفاوت تر از سال های دیگراز روز مادر با تدویر محافل وتوزیع تحایف ونیز با تدویر کنفرانس علمی وتخصصی تحت عنوان زنان، ایثار، صلح و اعتماد سازی تجلیل به عمل آمد. هدف از بزرگداشت از روز مادر درهمه قاره ها وقرن ها ادای احترامات مخلصانه فرزندان به مقام والای مادر است، که ناجی زندگی نسل ها بوده و از زمان زندگی هابیل وقابیل تا امروز مادر درتکاپوی جلوگیری از سرکشی میان فرزندان میباشد.

وزیر امور زنان خطاب به مادران افزود: مسئله صلح و ثبات درکشور وابسته به شما وفرزندان شما ست شما میتوانید فرزندان تانرا جهت دفاع از دین، وطن ونوامیس ملی تشجیع وترغیب نمائید. شما هستید که از انحرافات فرزندان تان جلوگیری کرده آنها را با حس و روحیه خدا پرستی وحب الوطن تربیت مینمائید. درواقع شما بنیان گزاران واقعی یک کشور با ثبات وملت واحد و یک پارچه ومایه افتخار افغانستان هستید زیرا فرزندان شما همیشه شجاعت، پایداری وبرد باری شما را به یاد خواهند داشت.

وزیر امور زنان این وزارت را مکلف برعملی ساختن تعهدات دولت به اساس ماده ۵۴ قانون اساسی مطابق به اهداف و وظایف دولت مبنی بر نظارت از ارائه خدمات اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و مراقبت از مادران وز نان کشوردانسته و از مادران درخواست نمود تا نسبت به کیفیت تربیت فرزندان شان توجه نموده، وبا رعایت عدالت درمیان فرزندان پسر ودختر خویش سرمشق صلح وعدالت دراجتماع باشند.

متعاقباً پیام محترمه بی بی گل غنی را محترمه اناهیتا حیدری مشاور وی به خوانش گرفت. دراین پیام چنین تذکر یافته است: درجهت روزمادر و قدردانی از زحمات مادران درپرورش نسل نو موفقیت های بدست آمده در زندگی مدهون زحمات مادر عنوان گردیده است. در این پیام ذکرگردیده است، که برگزاری مراسم وتخصیص یک روز برای تقدیر از مقام مادر، نمیتواند کمترین رنج وزحمت او راجبران کند. درحقیقت برگزاری چنین مراسمی، فرصت وانگیزه ای است تا به یاد بیاوریم که از نوبه حقوق مادر توجه کنیم و به مقام ومنزلت اوپی ببریم ونقش او را تنها به بچه داری محدود نسازیم. درپیام بانوی اول به احترام مادر تاکید شده، تا درسطوح مختلف زندگی به نقش وجایگاه شان توجه صورت گیرد. همچنان از نهاد های مختلف درخواست گردیده است تابرای احیای مقام مادر در این روند سهیم گردند ونهادهای تعلیمی وآموزشی، قضا ونهادهای فرهنگی واجتماعی باید تلاش نمایند تا تبعیض درحق مادران را از میان برداشته نقش آنان را تقویت کنند.

متاقباً صدیقه بلخی سناتور وعضو شورای عالی صلح، شیلا صمیمی عضوشورای عالی صلح، فتانه اسحاق گیلانی رئیسه اجتماع زنان و رحیم الله مجددی رئیس جی،اس،اس،پی در رابطه به اهمیت زنان در امور صلح، نقش مادران وحمایت دولت دآوردن صلح، ثبات واهمیت حضور زنان در روند صلح در کشورتاکید نمودند. قابل تذکر است که این کنفرانس علمی سه روز ادامه خواهد یافت و روی موضوعات پلان عملی ملی برای زنان صلح وامنیت مصالحه ونقش زنان درپروسه صلح اعتماد سازی تقویت اعتماد زنان، جایگاه حقوقی زن به عنوان مادر از دیدگاه بشریت ،کنوانسیون حقوق مدنی وسیاسی زنان در رسانه ها وسائر موضوعات مربوط بحث علمی صورت خواهد گرفت

آصفه «سعادت»

ګڼو نړیوالو ادارو له اداري فساد سره د مبارزې په برخه...

بېلابېلو بنسټونو د نړیوالو کتونکو Global witness، د شفافیت څارونکي Integrity watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رییس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس مهال د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي. د اداري فساد پر ضد د مبارزې د بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او مولویت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ. جمهور رییس محمد اشرف غني د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالۍ تګلارې تطبیق کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي. جمهور رییس همدارنګه له یادونو بنسټونو وغوښتل چې د افغانستان د اسلامي جمهوري نظام ټولې برخې تر پوښښ لاندې ونیسي او تمرکز یې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې ځای پر ځای کړي. جمهور رییس غني د دغې لیدنې په پای کې د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامین لپاره د موثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ

د قضا د ستاژ دورې ۲۰۶ تنو فارغانو د محمداشرف غني...

ټول امانت، صداقت او بې طرفۍ په د قضا دنده ترسره کوي او د اسلامي شریعت، اساسي قانون او د هېواد د ټولو قوانینو حکمونو ته درناوی لري او تطبیقوي یې. د دلدې رازونه خوندي کوي، په مستقیم یا غیر مستقیم ډول خیانت، حق تلفي، بې عدالتي، قانوني سرغړونه به نه کوي او بډې به هم نه اخلي. جمهور رییس محمد اشرف غني د لوړې له مراسمو وروسته نویو مقرر شویو قاضیانو ته د مبارکۍ ویلو په ترڅ کې وویل، چې نن تاسو ته مهمه دنده وسپارل شوه، لومړنی قاضي د اسلام پیغمبر و او له هغه وروسته خلفای راشدینو دغه لوی مقام او مهمه دنده په غاړه لرله. جمهوررییس غني وویل، د افغانستان وجودي فلسفه د اسلام مبین دی او د دغه دین بنسټ عدالت تشکیلوي. نوموړي زیاته کړه، چېرې چې عدالت نه وي هلته سوداګري، کرنه، اردو او د حکومتوالۍ نظام دوام نه شي کولی. جمهور رییس ټینګار وکړ چې په زور ولاړ نظامونه سوځي او عدالت تلپاتې وي. په کوم هېواد کې چې قانون او عدالت نه وي، نو هلته ثبات هم نه راځي. محمداشرف غني څرګنده کړه، د عدالت معیار دادی چې ښځه او سړی، شتمن او بې وزله، مسلمان او هندو د قضا د نظام پر وړاندې برابر وي. جمهور رییس د ۴۲ تنو ښځینه قاضیانو حضور چې له ټولو قاضیانو سره یې د وفاداري سوګند یاد کړ او همدارنګه د هېواد په عدلي او قضایي ادارو کې د ۲۲۵ تنه ښځینه قاضیانو په شتون خوښي څرګنده کړه او هغوی یې د افغانستان لپاره لوی وياړ وبلله. جمهور رییس له اداري فساد سره مبارزه، په ځانګړي ډول په عدلي او قضایي چارو کې د حکومت له لومړیتوبونو څخه یو مهم لومړیتوب وباله. جمهور رییس غني دېته په اشارې چې د هېواد د درې قواوو تعادل بنسټیزه اړتیا ده وویل، زه د اساسي قانون له مخې د خلکو لومړی خادم یم او درې واړو قواوو ته په برابر نظر ګورم. جمهور رییس وویل، په دویمو سلو ورځو کې به عدلي او قضایي ارګانونو ته جدي پاملرنه وشي.

«په عدلیې په وزارت کې...

د کادرونو په روزنه او په نورو برخو په تېره بیا دماشومانو داصلاح او روزنې دمرکزونو دحالت په ښه والي کې له دغه وزارت سره مرسته وکړي. په پای کې دنړیوال بانک رییس وویل هلې ځلې به وکړي چې طرحه شوې ستونزې حل شي.

باختر

د شهید مزاري او ...

برخه کې عملي اقدامات ترلاس لاندې ونیسي او دنتیجو په باب دې دملي امنیت شورا ته ریپوټ وړاندې کړي. امنیتي ارګانونه موظف کړی شوي دي په هغو سیمو کې چې اوسېدونکي یې له دې پلوه خوږېږي ځانګړي امنیتي پلانونه طرحه او عملي کړي. دجمهور رییس مرستیال دکتنې دبرخه والو دنورو غوښتنو په ځواب کې وویل په بېلابېلو برخو کې دخلکو دغوښتنو اومطالباتو تحقق د ملي وحدت دحکومت مکلفیتونه دي.

باختر

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو...

خو دهغوی کسان باید له وړتیا وو څخه برخمن وي، دا په بشپړه توګه دملي ګټو پرخلاف ده، چې د سولې په بدل کې دي دهېواد دتاریخي اوقسم خوړلي دښمن په خوښه او باداري په افغان حکومت کې طالبانو ته داسې ونډه ورکړل شي، چې له ملي ګټو سره په ټکر کې وي. دغه راز افغان حکومت په هیڅ توګه دا واک او اختیار نه لري، چې دسولې په بدل کې دې خو ختیځ ولایتونه طالبانو ته ور وپېړدي. افغانان دډیورنډ اوګنډمک کرغېړن تړونونه په یاد لري، دهغو تړونونولانجه لاختمه نه ده او زیات ناوړه عواقب یې زېږولي دي. افغان طالبان باید په خپله دې ته پام وکړي اوکه له هغوي سره دهېواد اوولس غم وي، نو ددښمن داډول ناوړه طرحې دې ناکامې کړي. څکه یوې پاکستانۍ رسنۍ اېکسپرېس خبر ورکړی، چې دافغانستان دسولې په روانه پروسه کې وسله والو طالبانو ته دکابینې د ۳۰ سلنه وزیرانو او د درېیو ولایتونو ورکړې وړاندیز کېږي. دا وړاندیز دافغانستان د واحد، یو موټي او خپلواک هېواد دتجزیې په مانا دی، چې په هیڅ توګه به یې افغان ولس ونه مني افغان حکومت او طالبان باید دې ته پام وکړي اومفرضو کړیو ته دا واک اواختیار ورنه کړي، چې دسولې دا وروستی هلې ځلې بدنامې او ناکامې کړي اودسولې دغه خبرې دافغانستان دتاریخي دښمنانو دناوړو دوه مخواودرواغجنو پالیسو ښکار شي. افغانان دې ته په تمه دي چې دناروې په پلازمېنې اوسلو کې دافغان دولت او افغان استازو ترمنځ دسولې دوه ورځنۍ خبرې چې سرله پرونه پیل شوې، مثبتې پایلې راونغاړي اودېرپالیتوب ترپښو ورسېږي

د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي ووژل شوی دی

د ولایتي پولیسو یو ویاند ویلي چې د شمالي ولایت بدخشان لپاره د طالبانو یو ګومارل شوی والي له خپلو ۱۳ ملګرو سره ووژل شو. د بدخشان د امنیې قوماندانۍ ویاند، لعل محمد احمدزي وویل: «د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي مولوي امان الدین، په جرم ولسوالۍ کې د دوشنبې په ماښام ووژل شو.» احمدزي وویل چې په وژل شوو کسانو کې «اته تنه بهرنیان» هم شامل دي. هغه زیاته کړه: «کله چې یاغیان په یوه کور کې سره را ټول شول پر هغوی د خرخې الوتکې په واسطه بمبارې وشوې» هغه یادونه وکړه چې په برید کې ملکي وګړو ته کوم تاوان نه دی رسېدلی. ریپوټونه وایي، چې د کندز له ولایت په چاردرې ولسوالۍ کې هم د طالبانو او امنیتي ځواکونو تر منځ نښتې رامنځ ته شوې دي. د پولیسو یوه محلي چارواکي وویل چې یاغیانو پر اطرافي پوستې برید وکړ او نږدې شپږ پولیس یې ووژل. په کندز کې ضابط نورالله وویل چې دغه پېښه په چهار درې ولسوالۍ کې د دوشنبې په ماښام رامنځ ته شوه. هغه وویل چې په دغو نښتو کې اووه یاغیان هم وژل شوي دي. هغه زیاته کړه: «دغه اطرافي پوسته اوس د یاغیانو په لاس کې ده.»

افغان اعلانات

یک جلد پاسپورت شماره (ای 112302) به اسم عبدالفتاح ولد محمد انور دارای اقامه کشور عربستان سعودی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 07192150 به اسم خاطره وردک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

د پوهنې وزارت په پام کې لري چې MOE/W-273/NCB/01/02 په سر پل ولایت کې د مختلفو مکتبونو د احاطې دیوالونه سره د دروازه 5 غرفې تشنابونه د اوبو څښلو څاه میزاوچوکۍ کافت داني او د برق سیستم دچارو سرته رسولو پروژه د قرارداد په ټولیز قیمت 39 19341407 افغانۍ د دوه حصو لپاره د نوشاخ ګلوبل ودانیز شرکت سره یې قرارداد کړی په دې توګه له ټولو هغو ګډون کوونکو خصوصي شرکتونو څخه چې پدې هکله ادعا لري غوښتنه کېږي چې د اعلان د خپرېدو له نېټې څخه تر 14 ورځو پورې د تهیې او تدارکاتو ریاست ته مراجعه وکړي او پرته له دې د شکایت حق نلري 1927

◆◆◆◆

قرار است پوهنتون طبی کابل 103 قلم ادویه مورد ضرورت شفاخانه های تدریسی خویش را ازطریق داوطلبی باز به اعلان بسپارد علاقمندان واجد شرایط که جواز فعالیت داشته باشند میتوانند ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری شرطنامه را از آمریت تهیه وتدارکات پوهنتون طبی کابل بدست اورند تضمین نقد ویا بشکل سند بانکی اخذ میگردد 1821

◆◆◆◆

یک قطعه قباله شرعی نمبر 579/2297 مورخ 1340/11/16 زمین واقع حوزه چهارم کابل به اسم نوراقا ولد خان اقا مفقود گردیده اعتبارساقط است

◆◆◆◆

جواز کار نمبر 3075 مورخ 1394/1/10 ریاست عمومی قوای بشری و تنظیم روابط کار امور اجتماعی شهدا و معلولین به اسم فردوس ولد سید مجتبی فارغ التحصیل سال 1393 انستیتوت ملکی تجارتی بویه چهارده پاس ولایت کابل مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-28742) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG130640 شاسی 2T1BB02VC189769 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1818

◆◆◆◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت ([illegible]563-) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 2415527 شاسی JT1[illegible]EE107009758 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1817

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم حسین محمدی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

ریاست اراضی ولایت کندز در نظر دارد که اطراف موازی 20 جریب زمین ملکیت خویش را دیوار احاطه پیره دار خانه وچاه عمیق اعمار نماید که مطابق نقشه وبراورد به قرارداد میدهد شرکت های ساختمانی وموسساتی که ثبت وراجستر ریاست شهر سازی اقتصاد وایا باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز با درخواست های خویش به ریاست اراضی کندز مراجعه نموده وافر اخذ تامینات اخذ میگردد 1815

◆◆◆◆

شرکت زاد راه لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-44558) شخصی کابل مدل 1998 دارای انجن 5-0598683 شاسی 3869-0170153 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1814

◆◆◆◆

شرکت نوین احمدی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-36933) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 4AL783445 شاسی INXBA02E7V590983 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1805

◆◆◆◆

شرکت ملت کاربوریشن لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-86262) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG785114 شاسی INXBB02E2VZ644929 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1804

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 543474 به اسم محمد عارف محمدی ولد میاسید مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

جواز نمبر دی 54154 مربوط شرکت ساختمانی ارشد سمیر اسنوز رزرینی افغانستان جائنت وینچر مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالشاکر سعادت مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

سند ملکیت زمین نمبر 5831 واقع پروژه احمد شاه بابا مینه به اسم غلام فاروق ولد محمد رسول مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد امین لشکر خیل ولد لعل بیک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 0586427 به اسم محمد ضابط خان ولد عبدالاحد مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد اګل ولد علی جان مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالظاهر بیات ولد غلام شاه مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ارزگان کې د ملکي پر موټرو چاودنو مرگ ژوبله اړولې

د ارزگان ولایت د خراوده ولسوالۍ د جمبرک کوتل په سیمه کې پر دوو موټرانو د ماین چاودنې په پېښه کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان شوي دي. پېښه پرون غرمه رامنځ ته شوې ده. د ارزگان د والي ویاند دوست محمد نایاب د پېښې د پخلي ترڅنگ ویلي، چې په دې چاودنو کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان دي. نایاب وایي دواړه موټره له کندهار څخه د دایکندي ولایت کجران ولسوالۍ ته روان وو، چې په لاره کې پر ښخ شویو ماینونو برابر شوي دي. د هغه په قول، په وژل شویو او ټپیانو کې ښځې او کوچنیان هم شامل دي. په افغانستان کې دغه شان پېښو عام وگړي سخت په غوسه کړي دي. خلک وايي، هره میاشت په لسگونو انسانان د سړک د غاړې په ښخ شویو ماینونو کې قرباني کېږي.

هیواد
HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۴ ل د غبرگولي ۲۷ مه د ۱۴۳۶ ق د شعبان المعظم ۲۹ مه د 17/6/2015

د اسعارو پېر او پلور

د کابل د شهزاده سرای د صرافانو د رییس د معلوماتو له مخې، پرون له غرمې مخکې د بهرنیو پیسو په مقابل کې د افغانۍ ارزښت په دې ډول دی:
یو امریکایي ډالر پېرودل په 60/50 افغانیو پلورل په 60/60 افغانیو
یو انگلیسي پونډ پېرودل په 93/00 افغانیو پلورل په 93/10 افغانیو
یو یورو پېرودل په 67/90 افغانیو پلورل په 67/95 افغانیو
یو سعودي ریال پېرودل په 15/90 افغانیو پلورل په 16/00 افغانیو
د اماراتو یو درهم پېرودل په 16/30 افغانیو پلورل په 16/40 افغانیو
زر پاکستاني کلداري پېرودل په 583 افغانیو پلورل په 584 افغانیو
زر هندي کلداري پېرودل په 930 افغانیو پلورل په 940 افغانیو
او زر ایراني تومانه پېرودل په 18/00 افغانیو پلورل په 18/10 افغانیو

«په روژه کې دې له جگړې، ناروا او غیر اخلاقي کړنو څخه ډډه وشي»

د حج او اوقافو وزارت د هېواد ټولو جوماتونو اوحسینه و او عالمانو خطیبانو او امامانو په استازیتوب د روژې د مبارکې میاشتې په مناسبت ټول ملت ته تهنیت وړاندې کړي او ورڅخه یې غوښتي چې ... ډډه وکړي او اورښد اعلان کړي - د هېواد له ټولو رسنیو څخه په کلکه غوښتنه کېږي چې د روژې د مبارکې میاشتې په احترام خپلې ټولې غړېزې او

اومبارکې وړاندې کوي، روژه د صبر او تقوا رحمت او مغفرت تعاون او سخا میاشت ده. بنا له خپلو ټولو مسلمانانو او متدینو هېوادوالو څخه هیله کوو چې د روژې د مبارکې میاشتې ورځې په عبادت، دعا د قرانکریم په تلاوت د صدقو په ورکولو، داخوت، وروروولۍ په ټینگولو او دځان او ټولنې په اصلاح کې تېرې کړي او له گناهونو شخړو او اختلافاتو څخه ډډه وکړي او ترحم تعاون شفقت صبر او عفوه خپله کړنلاره وگرځوي همدارنگه د حج او اوقافو وزارت د روژې د مبارکې میاشتې د عظمت او فضیلت په خاطر د غه ټکي اعلاموي

- له ټولو نظامي او سیاسي مخالفینو څخه غوښتنه کېږي چې د روژې د مبارکې میاشتې په احترام له جگړې، وینې تویېدو او لفظي او قلمي شخړو څخه

الخوریزي خپرولې داسلامي او اخلاقي ارزښتونومطابق چمتو کړي او دخلکو په ځانگړې توگه دځوان نسل فکري رشد ودې په برخه کې له اسلامي خپرونو څخه استفاده وکړي

- په مرکز او ولایاتو کې د هوټلونو او رستورانتونو له ټولو خاوندانو څخه هیله کېږي، چې د روژې مبارکې میاشتې په ورځو کې د غذا له پخولو او وېشلو څخه جدا ډډه وکړي

- د هېواد له ملي تاجرانو او شتمنو څخه احترامانه غوښتنه کېږي، چې په دې مبارکه میاشت کې د فقیرانو او بې وزلو کسانو په مرسته کې برخه وکړي

- له ټولو دوکاندارانو او کسبگرو څخه غوښتنه کېږي چې د روژې د مبارکې میاشتې په احترام له احتکار او گران پلورنې څخه په کلکه ډډه وکړي او په لږ مفاد قناعت وکړي

په ننگرهار کې د نباتي غوړیو د تولید فابریکه پرانیستل شوه

دکرنې او اوبو لگولو وزارت په ننگرهار ولایت کې د تیلي بوټو دغوړیو دتولید فابریکه جوړه او پرانیستله دکرنې او اوبو لگولو وزارت درسنیو دفتر وویل دغه فابریکه د EAVS پروژې له خوا چې دکرنې او اوبو لگولو په وزارت کې د یوه مهمه پروژه اومه مواد دهېواد په دننه کې برابرېږي او څه ناخه ۱۱۰ تنه په کې په کار بوخت دي ددغې فابریکې محصولات دننگرهار او کابل په ولایتونو کې پلورل کېږي ددغې فابریکې جوړول او پرانیستل دکرنې او اوبو لگولو وزارت دلومړیو سلو ورځو دپلان یوه برخه

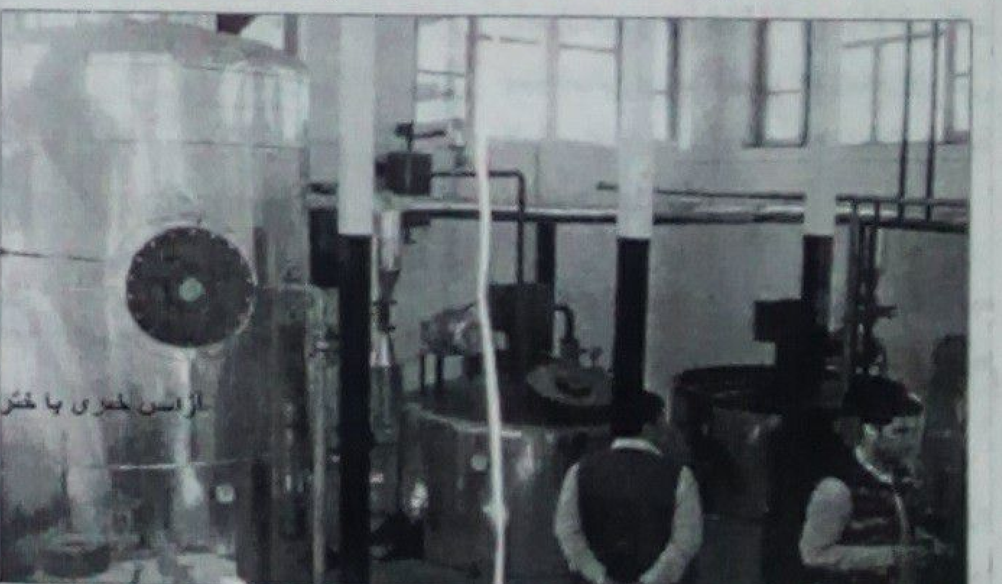

ده د یومیلیون ډالرو په ټول لگښت جوړه شوې او په ۲۴ ساعتو کې د ۱۵ ټنو تیلي نباتي غوړیو دچاڼولو ظرفیت لري. دېندانې، زغرو او کنځلو په گډون ددغې فابریکې ده دغه وزارت ژمن دی چې دهېوادپه بېلابېلو سیمو کې دخلکو دژوندانه دښه والي او په خپلو ښو دخلکو ددرلو لپاره اوچت گامونه واخلي باختر

نړیوالو ورځپاڼو ته کتنه

FP

گارډین: ښه ده چې افغانستان د مس عینک د کان له استخراجه لاس واخلي

د برېټانوي گارډین ورځپاڼې د یوې لیکنې په عنوان کې راغلي: «افغانستان د دې لپاره چې د نورو شخړو او لانجو مخه ونیسي ښه به دا وي چې د خپلو مس د کان له استخراج لاس واخلي.» ورځپاڼې تر دغه عنوان لاندې د حیرتانو او مزارشریف ترمنځ د اورگاډي د پټلۍ یوعکس هم خپور کړی چې په کې په لویه لوحه د افغانستان د جمهور رییس محمد اشرف غني او د شمالي ایتلاف د پخواني قوماندان احمدشاه مسعود دواړو عکسونه ښکاري او لاندې یې په دري، انگلیسي او روسي ژبو لیکل شوي چې «افغانستان ته ښه راغلاست» د مقالې لیکوال لیکي چې افغانانو ورته ویلي چې له کومې ورځې چې د عینکو د مس کان تاسیس شوی، د دوی ژوند له شخړو او لانجو او د چاپېریال له ویجاړېدو سره لاس گرېوان دی. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د خپلو طبیعي منابعو له کبله چې تر اوسه استخراج شوي نه دي له ستونزې سره مخامخ دي افغان حکومت او بهرني پانگوال ترلسگونو کلونو جنگ او ناکراریو وروسته غواړي دغو طبیعي منابعو څخه گټه واخلي خو د بې نظمیو له امله واقعي خطرونه شته. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د سولې او ارامۍ د ټینگار او د پاک چاپېریال د ساتنې لپاره کېدای شي په دې حدې غور وکړي چې د عینکو د مسو د کان له استخراجه لاس واخلي خو اقتصادي اړتیاوې یې ډېرې پیاوړې دي.

گارډین لیکي، چې د طالبانو تر واک لاندې سیمې له کابل څخه یو ساعت لیرې دي او لوگر ولایت چې په دودیزه توگه د مخالفینو د نفوذ سیمه گڼل کېږي، د مخالفینو او افغان امنیتي ځواکونو ترمنځ په کې پرله پسې نښتې کېږي د عینکو د موکان ته نږدې د یوه کلي اوسېدونکو د مقالې لیکوال ته ویلي له کومې ورځې چې د کان د استخراج خبره رامنځته شوې د دوی ژوند یې په غم لړلی. مخکې یې ټول شوې او هم دولت او هم طالبان ورباندې فشار راوړي

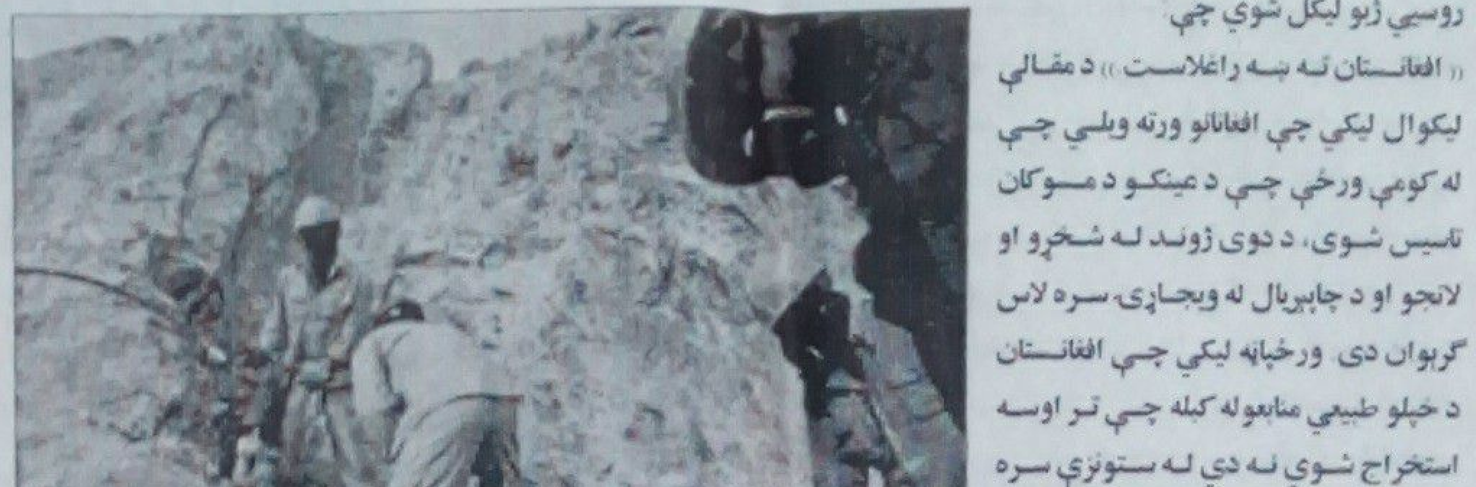

چې سیمه پرېږدي او په سیمه کې یې کم اقتصادي پرمختگ شوی دی اندېښنه دا ده، چې د دې ربټانوي ورځپاڼې له دغو څرگندونو موخه دې ا په اصل کې دا بې مسوولیته څرگندونې دي، چې له یوه خام فکر کس سره د مرکې پر بنسټ شوې او یا ترې لوبه د نهوره جوړه شوې، په لوگر کې حالات داسې نه دي، لکه دې ورځپاڼې چې یې په اړه ناسمې

خرگندونې کړې دي، په هر حال بل خوا ملیټري ټایمز انټرنېټي پاڼه د یوه مطلب په عنوان کې دا یوښته کوي چې د امریکا د هوایي ځواکونو اتلس سوه پوځیان ولې تر اوسه په افغانستان کې پاتې دي؟ خپرونه په ځواب کې لیکي چې په افغانستان کې د امریکا حربي ماموریت کېدای شي له فني پلوه پای ته رسېدلی وي، خو هوایي ځواکونه یې اوس هم په دغه هېواد کې هره ورځ الوتنې کوي او په افغانستان کې د ۹۸۰۰ پاتې امریکایي عسکرو د ساتنې وظیفه اجرا کوي. وړاندې په مطلب کې راغلي چې سیاستوال او رسنۍ د افغانستان په هکله د پخوا په څېر خبرې نه کوي خو د امریکا د هوایي ځواکونو لپاره اوس هم په دغه هېواد کې جنگ دوام لري. ملیټري ټایمز زیاتوي چې په افغانستان کې د امریکایي ځواکونو په هدو باندې اوس هم د توغندیو بریدونه کېږي. د مقالې په دوام کې د بگرام په هوایي اډه کې د یوه امریکایي منصبدارجنرال مارک کېلي له قوله لیکل شوي چې افغانستان اوس هم خطرناک ځای دی او د عسکرو حفاظت او ساتنه د ورځنیو مهمو مسایلو څخه گڼل کېږي

د افغانستان دهوایي حریم د ساتنې لپاره د درېیو شرکتونو قراردادونه ارزول کېږي

بهیر دوروستیو پړاونو دبشپړولو په موخه دمناقصې بهیر دوام لري او هیله کېږي چې دټولو داوطلبیو په پای ته رسېدو سره یوله دغو درېیو شرکتونو څخه دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد دگټوونکي په توگه وپېژندل شي دغه رازگټوونکی شرکت بهرني ماهران استخداموي او ددندو دلایحې او دشرط پاڼې له مخې به چې دافغانستان ددولت له خوا برابرې شوې دي عمل وکړي دگټوونکي شرکت کارکوونکي او ماهران په مستقیمه توگه دملکي هوایي چلند خپلواکې ادارې ته رپوټ ورکوي او دملکي هوایي چلند دخپلواکې ادارې دفني کارکوونکو په مرسته به دهېواد دهوایي حریم په کنټرول پورې اړوندې چارې پرمخ بوځي باختر

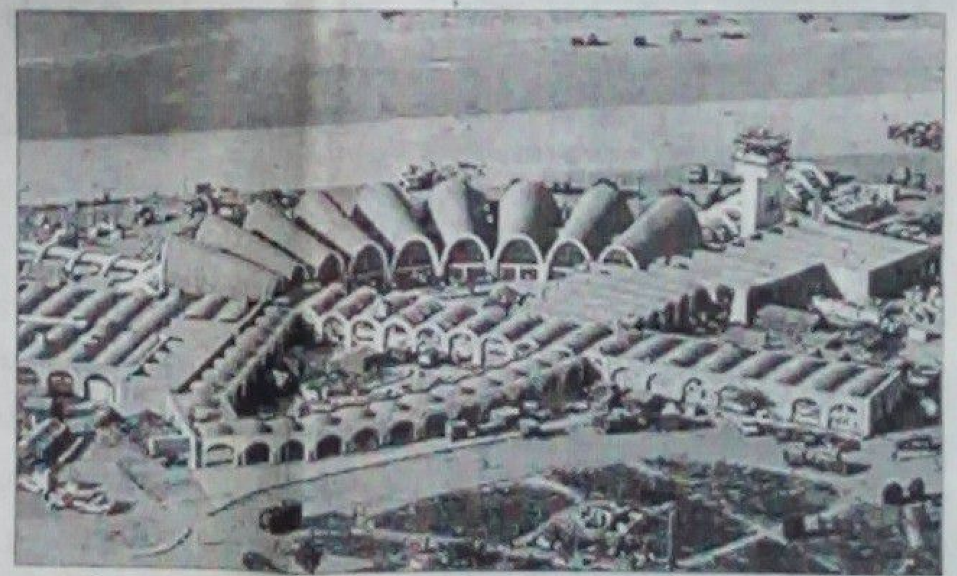

د درېیو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیزونه په دې برېالي شول چې دافغانستان دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر وروستي پړاو یعنې دمالي وړاندیز ملا کېدو ته لاره پیداکړي دوړاندیزونو دپرانیستلو په مراسمو کې چې دهوایي چلند داداري دعملیاتي مرستیال محمد شاه حبیبي د ډگروال دریس کپتان عادل رسولي او دشرکتونو دمسوولینو په گډون پرځای شوي و له ښېرو علاقمندو شرکتونو څخه ددوی دوړاندیزونو له خپرولو وروسته، دډرېیو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیز وکولای شول چې دهېواد دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر، وروستي پړاو یعنې دمالي وړاندیز ملا کېدو ته لاره پیدا کړي همدا اوس دتدارکاتي

د اطلاعاتو اوفرهنگ وزارت خبرتیا

ټولو کابل ښاریانو ته خبر ورکول کېږي هغه لیک چې دکابل ښاروالۍ د خدماتو د معاونیت له خوا دکابل ښاروالۍ د شپږمې ناحیې ریاست ته لېږل شوی، داطلاعاتو او فرهنگ له وزارت سره په دې اړوند مشوره نه دې شوې او د اطلاعاتو اوفرهنگ وزارت او د واټونو دنومولو کمېسیون د وزیرانو شورا د مصوبې په رڼا کې په خپلې پخوانۍ پرېکړې ټینگار کوي د دغو واټونو دنومولو مسله پرون د هېواد دملي امنیت په شورا کې طرحه شوه او د هېواد جمهور رییس به موضوع په خپله تعقیب کړي

بهرني لنډ خبرونه

په یمن کې د القاعدې مشر وژل شوی

القاعدې ډلې مشر چې په عربي ټاپو وزمه کې یې مشر ناصرالوحیشي په یمن کې د امریکا په هوایي برید کې وژل شوی دی. د القاعدې عربي ټاپو وزمې ډله چې په یمن کې فعالیت لري، په یو شمېر هغو بریدونو کې تورنه گڼل شوې، چې د امریکا پر ضد ترسره شوي دي. پر دغې ډلې د ۲۰۰۹ کال په دسمبر کې په یوې مسافر وړونکې الوتکه کې د چاودنې د هڅې تور هم تړل شوی دی. په دغې الوتکه کې چې ۲۹۰ سپرلۍ یې درلودې، په ناکامه شوې ټول برید کوونکو هڅه کړې وه چې تر کالیو لاندې ځای پر ځای شوې چاودېدونکو توکو ته چاودنه ورکړي خو بریالي شوې نه وو. د امریکا د بهرنیو چارو وزارت د الوحیشي په اړه د مالوماتو په بدل کې د لس میلیون ډالرو جایزه اعلان کړې وه. امریکا ویلي وو، ناصر الوحیشي د امریکا د استخباراتي ادارې سي آی اې له خوا د بې پیلوټه الوتکې په برید کې وژل شوی خو د دغه هېواد حکومتي ادارو دغه خبر نه و تایید کړی الوحیشي ۳۰ کلن و، د القاعدې دوهم تر ټولو مهم مشر گڼل کېده او یو مهال د اسامه بن لادن شخصي سکرتر هم و

په اروپا کې د امریکایي وسلو په اړه د روسیې غبرگون

روسیې د امریکا هغه طرحه چې پر اساس یې غواړي د ناټو په هغو غړو هېوادونو کې چې له روسیې سره گډه پوله لري درنې وسلې ځای پرځای کړي، تر سړې جگړې وروسته د امریکا ډېر لمسوونکی گام بللی. د روسیې د دفاع وزارت لوی چارواکي جنرال یوري یاکوبوف اعلان کړی چې له روسیې سره پر پوله د لا ډېرو امریکایي عسکرو او تجهیزاتو ځای پرځای کول به تر سړې جگړې وروسته د امریکا تر ټولو سخت تحریک کوونکی عمل وي او دغه عمل به بې ځوابه پاتې نه شي. یاکوبوف دغه څرگندونې د امریکا د دفاع وزارت د هغې پرېکړې په غبرگون کې کړې چې غواړي د ختیځې اروپا هېوادونو ته درنې وسلې واستوي او د بالتیک حوزې په درېیو هېوادونو استونیا، لاتویا او لیتوانیا کې تر ۵۰۰۰ ډېر عسکر ځای پر ځای کړي. یاکوبوف ټینگار وکړ چې که امریکا دغه طرحه عملي کړي، نو روسیه به بې له دې چې په لوېدیځو پولو کې خپل پوځي حضور پیاوړی کړي، بله لار ونه لري

کردي جنگیالیو د سورېې تل ابیض ښارگوټی نیولی

په سوریه کې کردي وسله وال وايي، د ترکیې پولې ته څېرمه یې تل ابیض ښارگوټی نیولی او د داعش جنگیالیو د اکمالاتي لارې ټولو لپاره هم اقدامات کېږي وايي د کردش پاپولر پروټکشن یونټ، وای پي جي، له لوري مرسته اسول کېږي، چې د داعش مرکز رقه سوبلې لارې کنټرول تر لاسه شي. تل ابیض کې د رواني جگړې له کبله زرگونه خلکې کسان ترکیې ته تښتېدلي دي. د وسله والو کردانو دغه پرمختگ کې د امریکا هوایي بمبارۍ او سورېې کې د داعش خلاف په جگړه بوختو وسله والو ډلو مرسته هم شامله ده. کردان په تل ابیض له ونکې لیکوالو وروسته د ترکیې پر پوله تر خپلې ولکې لاندې لورو سیمو سره هم اړیکه کې وې، چې ختیځ کې له عراقه یا لوېدیځ کې تر کوبانۍ پورې غځېدلې سیمه ده بل لور ته د سورې یاغیانو بر کن الفرات نومې ډله، چې له کردانو سره په دغه جگړه کې همکاري کوي وايي، د تل ابیض په ختیځ او سویل کې سخته جگړه شوې

«اټومي وسلې کمې، خو کوانې یې ډېر شوي دي»

په سویډن کې د سولې څېړنیز انسټیټوټ (سیپري) د ۲۰۱۵م کال لپاره په راپور کې ویلي، چې اوس هم په نړۍ کې څه ناڅه ۱۶۰۰۰ اټومي وسلې موجودې دي. د سولې څېړنیز نړیوال انسټیټوټ SIPRI د ۲۰۱۵م کال په راپور کې راغلي چې اوس هم په نړۍ کې ۱۵۸۵۰ اټومي وسلې موجودې دي. د یاد انسټیټوټ کاربوه شینن کایل وېلي «مونږ په عمل کې وینو چې د اټومي وسلو د زېرمو د عصري کولو پروسه روانه ده.» د سیپري په راپور کې راغلي چې د روان میلادي کال په پیل کې د تېر کال په پرتله ۵۰۰ اټومي نمونه کم شوې دي په هغو اټوم لرونکو هېوادونو امریکا، روسیه، چین، شمالي کوریا، فرانسه، برېتانیا، اسراییل، هند او پاکستان شامل دي. د راپور له مخې د اټومي وسلو د کمښت وجه د امریکا او روسیې له خوا د هغه تړون د عملي کېدو دوام بلل شوی، چې په کې دواړو خپل خانونه د اټومي وسلو په کمښت مکلف کړي دي. دواړو هېوادونو د سړې جگړې له پای راهیسې د خپلو وسلو له زېرمو څخه هغه اټومي وسلې لیرې کړې چې ډېرې زړې شوې وې

د مصر پر پخواني ولسمشر د مرگ سزا تایید شوه

په مصر کې یوې بلې محکمې هم د دغه هېواد پخواني ولسمشر محمد مرسي ته د اعدام سزا تایید کړه. ښاغلی مرسي په ۲۰۱۱ کال کې د زندان په ماتولو تورن دی چې د مصري چارواکو په وینا، ډېر مجرمین او نور و د دغه گوند ۱۰۰ نور مشران یې د عمر بند په سزا محکوم کړل. همدغې محکمې یوه اوونۍ وړاندې محمد مرسي د فلسطین د حماس ډلې په گډون له بهرنیو ډلو ټلو سره د مرستو په تور، په عمر بند سزا محکوم کړی و. محمد مرسي په ۲۰۱۳ کال د پوځ له لوري د ولسمشرۍ له څوکۍ رانسکور کړل شو او زندان ته واستول شو. اوس د هغه پر ځای د دغه هېواد پخواني پوځي مشر عبدالفتاح السیسي ولسمشر دی. له ۲۰۱۳ کال راهیسې حکومت پر ښاغلي مرسي بېلا بېل تورونه لگولي دي، چې ټولې هدف یې د اخوان المسلمین د گوند لا ځپل وي. وتښتېدل. محکمې له ښاغلي مرسي سره یو ځای د اخوان المسلمین د گوند مشر محمد بدیع هم په مرگ

له بهرنیو منابعو څخه

د سولې لپاره غیرمتوقع گامونه اخیستل شوي

کول د افغانستان د سولې د پروسې په مخ کې سترخنډ و او که یا د سیاسي توافق د نښتوالي او غلط فهمیو له امله هم د سولې پروسه په ټپه درېدلې نوموړي وېلي، امریکا په ۲۰۱۰ کال کې دا ومنله چې د افغانستان د جگړې ختمېدل د سولې له لارې ممکنه ده خو یا د ډېرې خبره د سولې بهیر ورو او په غیر دوامداره توگه پرمخت

د افغانستان د سولې موضوع د ولسمشرد کارې اجنډا په سر کې ده او اوس وخت رسېدلی چې د افغانستان د سولې خبرې پیل شي. د افغانستان او پاکستان لپاره د واشنگټن پخواني استازي او د راند کارپوریشن څېړونکي جیمز ډېبنز وايي، په وروستیو څو میاشتو کې د افغانستان، پاکستان او طالبانو د سولې لپاره غیرمتوقع گامونه اخستي دي. نوموړی چې د ۲۰۰۱ میلادي کال د بن په کنفرانس کې یې د امریکا استازیتوب کړی و، فارن افیرز خپرونې ته په مقاله کې کښلي، له ۲۰۰۱ کال راهیسې د افغانستان د سولې لپاره فرصتونه برابرېدل او یا له منځه تلل. جیمز ډېبنز لیکلي، له طالبانو سره د امریکا له خوا د خبرو له کاوه جیمز ډېبنز وړاندې لیکي، د افغانستان اوسني ولسمشرد سولې پروسې ته لومړیتوب ورکړی او پاکستان او چین هم لېوالتیا لري چې دغه بهیرته تازه ساه ورکړي. طالبانو هم په دې وېلو سره چې غواړي ټاکو پخوانۍ پای ته ورسېږي د سولې د خبرو لپاره خپل رضایت څرگند کړی دی. د افغانستان او پاکستان لپاره د امریکا پخواني ځانگړي استازي فارن افیرز خپرونې ته لیکلي: ټولې خواوې باید له اوسني فرصته گټه واخلي او د سولې د پروسې د پرمختگ لپاره کار وکړي جیمز ډېبنز وړاندې وايي «امریکا باید له افغان ځواکونو سره همکاري وکړي چې د جگړې په ډگر کې د خپلو ځیو له کړنو ساتنه وکړي، پر پاکستان فشار راولي چې طالبان د خبرو مېزته کېنوي او تر ټولو مهمه دا چې له افغانستانه د خپلو سرتېرو د ایستلو په مسئله کې قاطع نه اوسي او تر ۲۰۱۷ او له هغې وروسته هم له افغانستانه د خپل ملاتړ ژمنه وکړي.»

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies
Editor –in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578
د ورځپاڼې د وېش څانگه
۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷ _ ۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱
چاپځای: د آزادۍ مطبعه
د ورځپاڼو وېب سایت www.dailies.gov.af

کتونکې ډله
- شاولي فراد
- سیدیوسف (شریفي)
- محمد صادق قلندري
- میر مسجدي عزیزي
- نورالحق (بلوچ)
- اصغر نهي
- حبیب الرحمن ابراهیمي

د ورځپاڼو رییس: دکتور شمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
آمر او مسوول مدیر: احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
سرپرست مسوول مکرر: شیرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
ډیزاین: احمدشاه سخي ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵
برېښنالیک: hewad1948@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library